

Nepriklausoma

This paper was mailed
Tuesday, August 23, 1994.

Lietuva

• LITUANIE INDÉPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA •

Nr. 17. (54-ieji metai) 1994 m. RUGPJŪČIO-AUGUST 23 d. • DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS •

7722 George St., LaSalle, P.Q. H8P 1C4 • Tel: 366-6220 • \$1.-

ĮVYKIŲ APŽVALGA B.N.

• 1991 m. rugpjūčio mėn. 26 d. ISLANDIJA pirmoji pripažino Lietuvos Nepriklausomybę nuo Sovietų Sąjungos. Ir jos nepriklausomos valstybės statusą.

DĖMESIO:

Per Lietuvos Generalinį Konsulatą Kanadoje gauti pranešimai šį kartą nesutapo su "NL" poatostoginio leidimo data. Pranešimas visuomenei buvo skubiai pertiektas plakate RŪTOS Klube Montrealyje ir taip pat AV P-jos biuletenyje.

Dar galima dėl balsavimo susisiekti su Konsulatu.

Gautas tekstas:
"Referendumas "Dėl ne- teisėto privatizavimo, nu- vertintų indėlių bei akcijų ir pažeistos teisėsaugos" vyks 1994 m. rugpjūčio mėn. 27 dieną.

Kanadoje gyvenantys Lietuvos Respublikos piliečiai, išgiję naujus L.R. pasus, turi teisę balsuoti pranešę raštu savo vardą, pavardę, adresą ir telefono numerį Generaliniam Konsulatui sekančiu adresu: Consulate General of Lithuania, 235 Yorkland Blvd., Suite 502, WILLOW-DALE, Ont., M2J 4Y8, Canada. Tel: (416) 494-

8313; Fax: (416) 494-4382.

Balsuoti bus galima ne tik paštu, bet ir Generaliniame Konsulate rugpjūčio 27 dieną, 9:00-17:00 valandomis.

PAVOJINGA PLUTONIJAUS KONTRABANDA

Jau keliolika kartų buvo skelbiama įvairiuose laikraščiuose, kad vyksta įvairiose pasaulio dalyse kontrabanda plutonijumi, medžiaga, kuri reikalinga atominės bombos gamybai. Ypatingai domimasi šiomis dienomis pagausėjusia kontrabanda iš Rusijos. Vokietijoje policija sulaukė Muenchen'o aerodrome 2 ispanus ir kolumbietį, atvykusius iš Maskvos "Lufthansa" b-vės lėktuvu, kurių lagaminuose rasta 500 gramų plutonijaus. Specialistai tvirtina, kad dvigubą tokios rūšies plutonijaus kiekį tinkamų instrumentų pagalba galima perdirtinti į branduolinę bombą. Tai jau trečia sulaikyta aukšto kokybės plutonijaus kontrabanda Vokietijoje.

Kanceleris Helmut Kohl išsiuntė laiską Rusijos prez. Boris Jelcin'ui tuo reikalu ir planuoja nusiųsti įgaliojimą Maskvon, kuris talkintų paieškoje ir kur minimi

plutonijaus kiekiai buvo gauti ir kaip apsisaugoti nuo kontrabandos.

Vokietijos Užsienio reikalų min. Klaus Kinkel siūlo sudaryti naują plutonijaus kontrolės sistemą ir ragino Rusijos vyriausybę bei jos kaimyninės valstybės sustiprinti kontrolę.

Bavarijos Vidaus reikalų min. G. Beckstein mano, jog menkai apmokami Rusijos atomų mokslininkai skatina ir suranda nelegalius plutonijaus pervežiotus, nors ir yra įtariama, jog branduolinę medžiagą gali gale pasiekti ir teroristinės grupės, pav. Irane, Irake arba Libijoje.

MASKVOS ZOOLOGIJOS SODE MASINIS KAPAS

Pranešama, kad kelio darbininkai atkasė netoli nuo zoologijos sodo pakraščio Maskvoje kapą, pilną žmonių kaukulių ir kaulų. Kai kurios kaukuolės matomai persautos vienintele kulka - sovietų Slaptosios policijos stiliumi, taip buvo atsiskaitoma su režimui nepritariančiais...

Darbininkai kasė toje vietoje ruošdami naują būstą meškaj. Savo radinius parodė žurnalistams. Šios apylinkės tardytojo ištaigos darbuotojai sustabdė kasinėjimą, įtardami, kad tie atkasti kaulai yra nuo Stalino valdymo 1930 m. dešimtmetyje laikų. Kaulai nusiųsti tyrimui.

Žurnalistas Sergei Šargorodski primena, kad Sovietų diktatorių Stalinas buvo iškęs nužudyti milijonus žmonių lageriuose ir slaptosios policijos rūsiuose. Dešimtimis tūkstančių buvo nugalaboti miestų kailėjimuose ir sumesti į nepažymėtus masinius kapus arba nugabenti slapta į kapines. Paskutiniu metu tokių masinių kapų vis daugiau atidengiama.

Darbininkų grupės zoologijos sode pirmininkas išsikėlė, jog dar daugiau žmonių kaulų ras toje vietoje, kai vėl tęs tą darbą.

• JORDANO IR IZRAELIO vyriausybės, paskelbusios naują savitarpio taikos bendradarbiavimo politiką, įrengė telefoninius ryšius tarp abiejų šių valstybių ir atidarė naują rubežiaus perėjimo punktą turistams užsieniečiams. Netrukus bus tokie perėjimai leidžiami jordaniečiams ir izraelitams.

VARŠUVA TVARKOSI SU KRIMINALISTAIŠ

Verslininkai, įsikūrę Varšuvos senamiestyje, nebeapsikentė nuo nuolatinių organizuotų nusikaltėlių bauginimų ir prievarta išreikalaujamų mokesčių, sutarė kovoti kitu būdu: uždarė visas savo parduotuves. Tris dienas neveikė Senosios Varšuvos restoranai, barai, parduotuvės. Tokiu būdu, privertė atsakinguosius savivaldybėje už

tvarką imtis rimtesnių priemonių prieš nusikaltimus. Netrukus buvo įrengtos specialios telefonų "karštos" linijos, skubiai pranešant vykstančius nusikaltimus, atsirado ir geras būrys patruliuojančių policininkų gatvėse, kokio anksčiau šioje vietoje niekada nebuvo tekę matyti. Anot vieno prekybininko, "Dabar Varšuvos senamiestis yra pati saugiausia visos Varšuvos vieta".

DIDĖJA SPAUDIMAS ČEČENIJAI

Čečėnai skundžiasi, kad Rusija numatiusi įsiveržti į Čečėnijos respubliką ir nuversti jos prezidentą Dzhokhar Dudaev'ą, kuris įvedė apsiausties stovį. Čečėnija yra paskelbusi savo nepriklausomybę 1991 metais, o Rusija vis dar laiko ją "savuoju" rajonu...

Maskva paneigė, kad planuojanti invaziją ir pažadėjo jokios jėgos nevartosianti. Tačiau jau vykdomas "šaltasis" karas ir įvairios provokacijos, kuriuos duotų pretekstą ir "karštajam" karui.

Čečėnai skundžiasi, kad Stavropolje prasidėjo teroro kampanija prieš čečėnus ir jau daugiau kaip 100 šeimų, palikusios savo turta, pėsti atkeliavo į Čečėniją.

Čečėnija yra šiaurės Kaukazo musulmonų respublika, turinti apie 1 milijoną 200 tūkstančių gyventojų.

Čečėnų kalba artima ingušų kalbai. Iki 1926 m. buvo vartojami arabų rašmenys, vėliau priimtas lotyniškas raidynas. Daugiausiai verčiamasi gyvulininkyste, sodininkyste ir daržininkyste. Gaminami kilimai ir įvairūs odos išdirbiniai. Į Čečėnijos sritį rusai buvo pradėję brautis nuo 18 a. pabaigos. Čečėnai kietai priešinosi, kaip ir priešinosi bolševikams, tačiau buvo nugalėti ir 1920 m. kovo mėn. sudaryta "autonominė respublika", o po 1944 m. brutaliai išgabus ir tremti į Rusijos tolimąsias vietas, pavadinta "Grozny" sritimi. Trėmimai buvo vykdomi esą už bendradarbiavimą su vokiečiais II-o Pasaulinio Karo metu.

Rusija nepripažino 1991 m. prez. Dudaev'o pasirašytos Čečėnijos Nepriklausomybės deklaracijos. Jeigu pavartos jėgą prieš Čečėniją, stengdamasi įvesti sau palankų opozicijos valdymą, galėtų tuo išprovokuoti Kaukazo karą, o Dudaev'ą paremtų ir tie, kurie dabar dar nėra už jį pasisakę.

KANADIETIS MAJ.GEN. DALLAIRE BAIGĖ TARNYBĄ RWANDOJE

Maj.gen. ROMEO DALLAIRE, vadovavęs JT pajėgoms kritišku, aršiausiu civilinio karo metu Rwan-

Nuotr.
R.R. Otto

30-ties metų Skautų Jubiliejinės BALTIJOS stovyklos stovyklautojai.

dos valstybėje, baigė savo tarnybos laiką ir rugpjūčio 19 d. perdavė pareigas kitam kanadiečiui - maj.gen. GUY TOUSIGNANT. Pastarasis tikisi galėsias prisidėti prie šio sužlugusio krašto atstatymo. Savo žinioje jis turi JT pajėgos 5.500 Taikos karių, parinktų iš Afrikos kraštų ir apie 600 kanadiečių, kurių tarpe randasi ir komunikacijos bei medicinos specialistai.

Išspūdingu kariniu paradu buvo atsisveikinta JT Misi-joje su maj.gen. Dallaire. Jis yra pilnas didelę visų pagarbą, nes kartu su savo vadovaujamais Taikos daliniais patyrusiai ir sąžiningai išbuvo beveik pilnus metus sunkiausiam laikotarpyje. Jis pravedė paliaubų derybas, įgabeno pagalbos konvojus ir gelbėjo bėgančius nuo smurto. Taip pat įteikė prašymą Rwandos prezidentui, kad leistų pastatyti kuklų paminklą, skirtą JT 14-kai Taikos dalinių karims, daugiausia afrikiečiams, kurie buvo nužudyti, vykstant civili- niam karui. Šalia to, jis patiekė ir pasiūlymų, kaip pradėti atstatyti normalų gyvenimą po žiaurios tragedijos, ištikusios šį kraštą.

KANADA IR LIETUVA PASIRABO SUTARTI DĖL PREKYBOS IR VERSLO

Rugpjūčio mėn. 9 d. Kanados Parlamento sekretorius Užsienio Reikalams Jesse Flis'as ir Lietuvos Užsienio Reikalų Ministerijos Sekretorius A. Januška pasirašė abiejų šalių prekybos ir verslo sutartį. Pagal ją, Lietuvai suteikta palankiausias statusas, nes eksportui iš Lietuvos į Kanadą nebus taikomos jokios kliūtys ir taip pat bus išvengta dvigubo apmokestinimo. Bus prekiaujama tekstile ir maisto produktais, jeigu jie atitinka tarptautinius standartus. Taip pat bus rūpinamasi gauti garantijas investicijoms.

Sutartis įsigalios, kai jos bus patvirtintos šių abiejų valstybių parlamente.

RINKIMŲ KAMPANIJA QUEBEC'O PROVINCIJOJE

Jau 4 savaites vykstant rinkiminei kampanijai, spėjami laimėjimų rezultatai tarp dviejų pagrindinių kandidatų - Liberalų Daniel Johnson'o ir PQ - Jacques Parizeau - vienodinasi. Paskutiniajame apklausinė- jime, atliktame Leger & Leger agentūros rugpjūčio mėn. 12-17 d.d., matoma, kad Liberalai laimėjo 1,2% daugiau, PQ 1,5% prarado pritarimą. Iki dabar, bendrai - 49% palaikė PQ, 45% Liberalus, o 3% - Demokrati- nų Akciją. Kitos, mažesnės partijos, neatrodo turėsian- čios daug galimybių.

• REUTER'io Agentūros žiniomis, buvęs Sovietų Sąjungos prez. ir "Perestroikos" iniciatorius Michail Gorbachiov'as, dabar gyvenantis JAV-se, pareiškė, kad Rusijai reikia naujo demokratinio judėjimo, kad būtų išvengta senjo stiliaus komunizmo sugri- žimo į valdžią.

Televizijos programoje, trečiųjų Maskvos pučo metinių proga, jis sakė, jog prez. Jelcin'o vadovybė praranda pritarimą, nes nėra pakankamai susiorga- nizavę. Gerai organizuoti, jo nuomone, yra revanšis- tai ir komunistiniai funda- mentalistai.

Tvirtino, kad nenumatęs būti tokio naujo judėjimo vadovu, tačiau neatsakė į tiesų klausimą, ar kandi- datuotų į prezidento postą.

MIRĖ ŠIRDIES CHIRURGIJOS PIONIERIUS

Šią vasarą mirė Dwight Harken, širdies chirurgijos įvedėjas ir intensyvios prie- žiūros vienetų kūrėjas, 83 m. amžiaus, Cambridge Mass., JAV ligoninėje.

Vykstant II-jam Pasauli- niam Karui, dr. Harken išoperavo kulkas ir šrapnelių liekanas iš apie 130 kareivių širdžių, visus iš- gelbėdamas nuo mirties. Tokiu būdu jis tapo pirmas širdžių chirurgas, kuris atliko pionieriaus darbą tokių operacijų technologi- joje ir procedūroje, atsta- tant sukriusį širdžių vei-

kimą. 1960 m. jis išvystė ir įsiuvo pirmąjį širdies stimulatorių (internal pace- maker) ir buvo vienas pir- mųjų, išuovęs dirbtinus širdies vožtuvus.

Jis taip pat suprojekta- vo intensyvios po-operaci- nės priežiūros vienetus, skirtus kritiškam laikotar- piui po atliktų operacijų. 1951 m. jis atidarė pirmąją pasaulyje intensyvios prie- žiūros vienetą 1951 m., Brigham'e.

Tokie po-operacinės intensyvios priežiūros vie- netai paplito ir yra naudo- jami įvairių sunkių ligos atvejų progomis visame pasaulyje.

PASIBAIGĖ EUROPOS LIETUVIŠKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

41-oji ELS savaitė vyko Austrijoje- Tirolyje, Ber- wang vietovėje liepos 31- rugpjūčio 7 d.d.

Savaitę moderavo D. Kuolys, V. Natkevičius, J. Norkaitis. Kapelionu buvo kun. J. Juraitis. Temos buvo įvairios, dalyviai iš JAV, Vokietijos, Kanados, Lietu- vos: Vyt. Bieliauskas - "Mora- linis vystymasis individuose ir tautose"; Vaidotas Dau- nys - "Tikėjimas ir vieto- vaizdis. Antano Maceinos krikščioniškoji akistata"; Vincas Natkevičius - "Di- džųjų vertybių problema mūsų filosofijoje ir literatū- ros kritikoje"; Irena K. Lu- koševičienė - "Lietuvos socialinės problemos"; Ro- mualdas Sikorskis - "Lietu- vos ūkio būklė ir raidos perspektyvos"; Petras P. Lu- koševičius - "Lietuvos žemės ūkio problemos"; kun. Jonas Juraitis "Prie polici- jos suvestinių versmės..."; Alvydas Jokubaitis - "Lie- tuvos filosofinė tradicija postmodernizmo akivaizdo- je"; Viktorija Daujotytė- Pakerienė - "Dvi lietuvių literatūros 'Gabijos'"; Da- rius Kuolys - "Lietuvos švietimas: būklė ir kaitos perspektyvos".

Vyko ir literatūros va- karas, ekskursijos į aukš- čiausią Alpių viršūnę Zug- spitze ir Innsbruck'ą, bei savaitės darbų vertinimas.

Nepriklausoma Lietuva

Už Nepriklausomą Lietuvą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la Lituanie libre! Loyauté au Canada!
For free Lithuania! For loyalty to Canada!

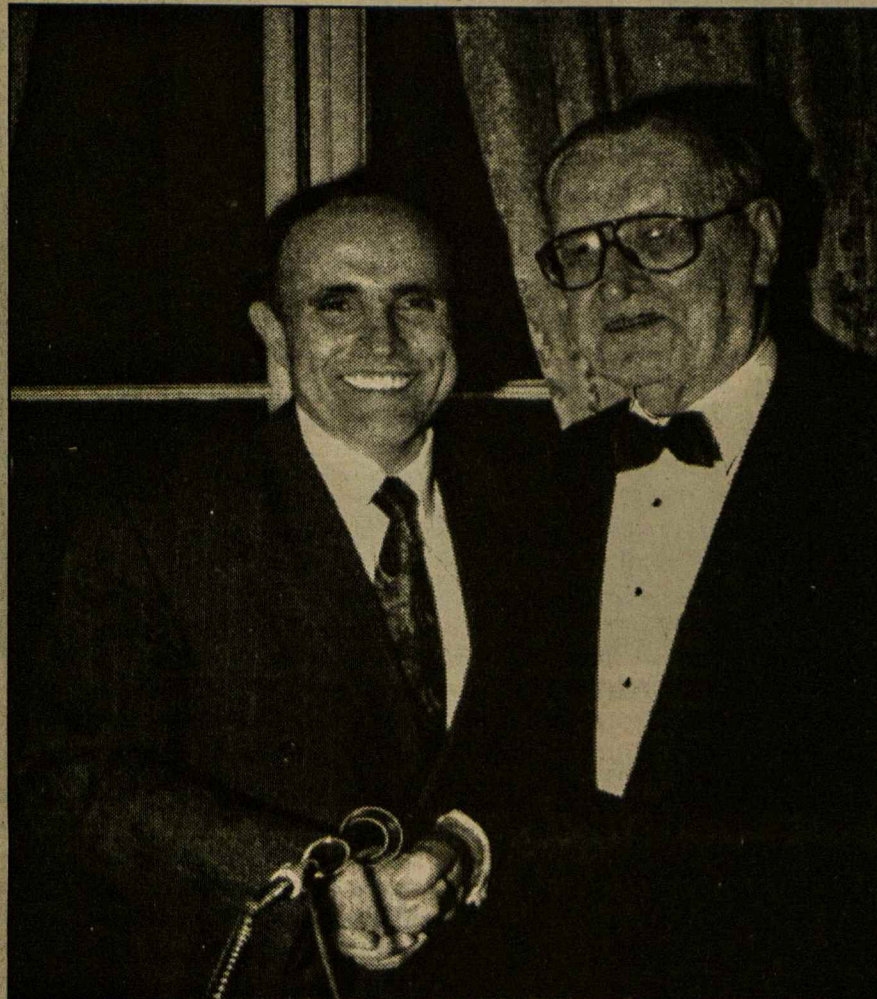
LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. 1952 Nr. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuania Publishing Co., 7722 George St. La Salle, P.Q. H8P 1C4.

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$25.-
Rėmėjo - \$30.-

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožūta, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

PAGERBTAS AMB. ANICETAS SIMUTIS

Lietuvos amb. prie JT ANICETAS SIMUTIS su New York'o miesto meru RUDOLPH GULIANI Moterų Respublikonių Klubu vakarieneje. Nuotr: David Gould

Anicetas SIMUTIS, Lietuvos ambasadorius prie Jungtinių Tautų, buvo pagerbtas New York'e, Kultūros židinyje, savo diplomatinės tarnybos 60-mečiui paminėti, o taip pat atšventusiam 85 m. amžiaus sukakti.

Jis buvo pasveikintas ir New York'o miesto mero Rudolph GULIANI, Moterų respublikonių surengtoje klubo vakarieneje. Ji sveikino Lietuvos Respublikos diplomatai, dirbantys įvairiose šalyse, išeivijos organizacijų atstovai bei visuomenė. Ta proga išleistas amb. A. Simučio veiklą apibūdinantis leidinėlis, suredaguotas Kęstučio MIKLO ir Pauliaus JURKAUS. Jame rašoma: "pagerbiame asmenį, kuris kaip lietuvis ir vadovaujantis nepriklausomos Lietuvos pareigūnas, dalyvavo mūsų veikloje tamsiausiais Lietuvos okupacijų laikais, palaikė mūsų dvasią, tarptautiniu mastu atstovavo Lietuvai jos laisvės nepriklausomybės kovose ir igijo jai daugelį draugų tarp pasaulio tautų".

Nepaprastuoju igaliojuoju ambasadoriumi Jungtinėse Tautose dirba nuo 1991 m. rugsėjo 17 d., kada Lietuva tapo tos tarptautinės organizacijos nare.

58 savo gyvenimo metus praleido New York'e, kur buvo atsiųstas dirbti Generalinio Konsulato sekretoriumi, o nuo 1967 m. dirbo Generaliniu konsulu.

Taip pat yra seniausias lietuvių organizacijos Amerikoje - SLA narys ir nuo 1992 m. - garbės narys.

Amb. Aniceto Simučio pagerbimo iškilmes atidarė Pagerbimo Komiteto pirm. 2 psl.

Lilė MILUKIENĖ. Išgani, žodį tarė ir programą pravedė dr. Juozas KAZIKAS, invokaciją sukalbėjo vysk. Paulius BALTAKIS, OFM, ir visi dalyviai pakėlė suaktyvininko garbei šampano tostą.

Po vaišių pianistė Dalia SAKAITĖ pagrojo M.K. Čiurlionio ir F. Chopin'o kūrinių. Lietuvos Garbės konsulas Los Angeles mieste - Vyta. ČEKANAUSKAS apžvelgė suaktyvininko gyvenimą ir diplomatinę veiklą. Įdomu, kad vaizdajuostėje buvo ji pavaizduota ir pademonstruota. Ją sumontavo G. PENIKAS ir Paulius JURKUS, nufilmavę daugelį svarbių istorinių momentų.

Visą eilę sveikinimų gavo iš visų Generalinių ir Garbės konsulų JAV, Kanadoje, Lietuvos amb.Rusijai Romualdo KOZYROVIČIAUS; prez. Algirdo Brazausko paskirtas Ordinas buvo įteiktas amb. dr. Alfonso EIDINTO. Amb. A. Simutis gavo ir įvairių kitų dovanų - juosta, savo bareljefą, sukurta dail. Petro VAŠKIO.

Padėkos žodyje suaktyvininkas trumpai prisiminė ne tik savo, bet ir visos Lietuvos Diplomatinės Tarnybos veiklą bei sunkumus simbolizuojant kad ir okupuota, bet nugalėta tauta ir valstybė.

Pagerbimas buvo užbaigtas Lietuvos Himnu.

Anicetas Simutis gimė 1909 m.Turkšiliuose, Mažeikių apskr., mokėsi Telšių ir Kauno "Aušros" gimnazijose, pastarąją baigė 1930 m.

Vytauto Didžiojo Universitete 1931-35 m. studijavo ekonominius mokslus ir

po to 3 metus Columbia U-te, New York'e, kur 1940 m. gavo magistro M.A.- laipsnį.

Lietuvos Užsienio Reikalų Ministerijoje pradėjo dirbti 1931 m., 1936 m.buvo perkeltas į New York'ą Lietuvos Generalinio Konsulato sekretoriumi, 1939 m. - konsulinis atašė, o nuo 1951 metu - konsulas, nuo 1967 m. gen konsulas.

Lietuvoje 1927 m. buvo suorganizavęs JŪRŲ SKAUTŲ draugovę, vienas iš korp.RAMOVĖ steigėjų, ilgus metus dalyvavo Amerikos lietuvių BALF'o veikloje. New York'o archyvuose rinkdamas duomenis, surado, kad šio miesto pirmasis aukštesnės mokyklos (latin school) mokytojas prieš 332 metus yra buvęs lietuvis bajoras dr.Alexander Carolus Curtius.

Magistro laipsniui gauti 1942 m.parašė studiją Columbus U-tui "THE ECONOMIC RECONSTRUCTION

OF LITHUANIA AFTER 1918". Jis taip pat yra aplankęs lietuvių kolonijas Argentinoje, Brazilijoje, Urugvajuje ir Venesueloje su pranešimais.

Ekonominiais-administraciniais klausimais nemažai rašė "Tautos Ūkyje", pastoviai bendradarbiavo "Lietuvos Aide" kaip JAV korespondentas Petro Gulbio slapyvardžiu ir Amerikoje leidžiamuose lietuvių laikraščiuose- "Darbininke", "Dirvoje", "Lietuvių Dienos", "Vienybėje" ir angliškame žurnale "America".

1953 m.išspausdintas jo paruoštas Pasaulio Lietuvių Žodynas, kurio papildyta laida pakartota, kartu su anglišku skyriumi, 1958 m.

Visą gyvenimą pašventė Lietuvos reikalams ir dabar yra garbingose pareigose prie JUNGTINIŲ TAUTŲ.

Lietuvoje

B.N.

TRYŠ METAI NUO SMURTO MEDININKUOSE

Rugpjūčio mėn. 31 d. sueina 3 metai po to, kai Medininkų muitinėje buvo užpulti ir nužudyti 7 jauni, beginkliai muitininkai ir policininkai. Vienintelis likęs gyvas, dar tebesigydantis liudininkas Tomas Šernas, kuris tvirtina, kad žudikai kalbėjo rusiškai ir šaudė iš automatų su duslintuvais. Jis taip pat atkreipė dėmesį, kad tardymo organai visą laiką buvo klaidinami, ypatingai "Respublikos" dienraščio.

Svarbu ir vėta pažymėti, kad iki dabar Lietuvos vyriausybė nesurado lėšų padėti žuvusiųjų šeimoms, kurioms mokama tik 92 litų mėnesinė pašalpa.

• MARIJAMPOLĖJE, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo proga, miesto Taryba pavadino vieną gatvę vieno žymiausių marijampolėčių - JUOŽO AMBRAZEVIČIAUS-BRAZAČIO vardu. Daugelis mūsų atsimeina į puikų "Aušros" Mergaičių Gimnazijos lietuvių ir pasaulinės literatūros mokytoją; laikinosios 1941 m.Lietuvos vyriausybės min.pirmininką, antikomunistinės ir antinacinės lietuvių rezistencijos vadą, profesorių.

425 METAI NUO LIUBLINO UNIJOS PASIRAŠYMO

1569 m. buvo pasirašyta su Lenkija Liublino Unija. Tačiau Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė nebuvo galutinai įjungta į Lenkijos sudėtį, išlaikė dalinį savo suverenitetą, dalinai išsaugojo ir savo valstybingumą.

Griežčiausiai Unijai prieštaravo LDK didikai - Radvilos. Jie priešinosi iki galo, kol Lenkija nepagrąsino karu.

• 1593 m., prieš 401 metus gimė Albrechtas Stanislovas RADVILA, Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės veikėjas, publicistas, LKD kancleris. Mirė 1656 m.lapkričio mėn. 12 d.Gdanske.

• 1549 m. gimė Mikalojus Kristupas RADVILA-NAŠLAITELIS, valstybės ir kultūros veikėjas, kartografas.

Tarp 1590-1600 m. jis buvo suorganizavęs LKD lauko kartografavimo darbus. Jų pagrindu sudarytas ir 1613 m.Amsterdame išleistas gana tikslus LDK žemėlapis.

UŽKLIŪVA ADUTIŠKIS

• Baltarusijos pretenzijas dėl Adutiškio geležinkelio stotelės Seimo Opozicijos lyderis prof. V. Landsbergis pavadino "tam tikru

zondavimu" - kaip reaguos Lietuvos valdžia". Mat buvo padaryta nepagrįstų nuolaidų Lenkijai. Kodėl nepamėginti ir baltarusiams? "Lietuvos vadovybė yra padariusi klaidų užsienio politikoje: nuo premjero pasikalbėjimo su ankstesniuoju Baltarusijos premjeru iki URM ir naujojo ambasadoriaus pasisakymų. Visi tie nesėkmingi pasisakymai leido traktuoti Adutiškio geležinkelio stotelę kaip ginčytiną teritoriją arba derybų objektą; be to, buvo pasakyta ir apie sanatoriją Druskininkuose, kad jos priklausomybė bus svarstoma. Abu tie objektai nėra svarstylini priklausomybės požiūriu,- teigia profesorius (LA, nr. 145). Ar ne per greitai pamirštama 1920 m. liepos 12 d. sutartis su Rusijos federacija, kuria buvo nustatytos etnografinės Lietuvos sienos žymiai toliau į rytus?

• Trisdešimt trys Seimo Opozicijos nariai paskelbė pareiškimą, kuriuo remiam Seimo Tibeto rėmimo grupės iniciatyva 1995 m. vasarą sušaukti Lietuvoje Pasaulio parlamentarių konventą dėl Tibeto. Taip pat siūloma Prezidentui ir Vyriausybei "grįsti Lietuvos užsienio politiką šioje rezoliucijoje išreikštomis nuostatomis, o santykius su Kinijos Liaudies Respublika plėtoti Tibeto nepriklausomybės rėmimo dvasia".

• Kovo 11-osios Akto signataras Jonas Šimėnas ne juokais susirūpinęs. Būtingės naftos terminalu siekiama atsiriboti nuo Rusijos. Bet pasirodo, Rusijos koncernas "LUKOil" labai suinteresuotas finansuoti šį projektą. Vyriausybė svarsto, kam atiduoti akcijų paketą. Nors Lietuvai numatoma palikti 51% akcijų, tačiau kontrolinis jų paketas lengvai gali patekti į rankas tu, kurie visiškai nesuinteresuoti Lietuvos nepriklausomumu nuo Rytų naftos. Būtingės terminalas tada taptų tik Rusijos naftos eksporto punktu.

• Danijos kareivių kuopa ir Lietuvos kareivių būrys Rukloje (Jonavos raj.) vykdė bendras pratybas. Rugpjūčio 1 d. 32 mūsų kariai po sėkmingo apmokymo kartu su svečiais išvyko į Danijos karalystę. Ten visą rugpjūtį vyks taikos palaikymo operacijų apmokymai, o po to lietuvičiai Danijos bataliono sudėtyje pateks į Serbų Krijną, kur vykdys Jungtinių Tautų taikos palaikymo misiją.

Svarstant Lietuvos karių dalyvavimo JT operacijose ir Danijos karių bendro apmokymo Lietuvoje klausimus, Seimo narys A. Albertynas smarkiai pasipiktino, kad "Lietuva militarizuojama", o svetima kariuomenė Lietuvoje - tai pasityčiojimas iš Seimo".

Vytauto Didžiojo paminklo atidengime Trakuose kalba Opozicijos lyderis, prof. Vytautas Landsbergis.

• VYTAUTŲ SUVAŽIAVIME Trakuose, š.m.liepos mėn. 16 d. buvo atidengta žymiojo liaudies meistro Ipolito Užkurnio sukurta ažuolinė Vytauto Didžiojo skulptūra - paminklas. Jis pastatytas Karvinės saloje, Galvės ežere.

Šioje saloje Vytautiniai laikais buvo sargybos bokštas piliai nuo priešų puolimo apginti.

Ant paminklo yra išraižyti Vytauto Didžiojo žodžiai: "Jūsų tėvai buvo laisvi karžygiai, taip pat

ir jūs norite paveldėti laisvės ir nepriklausomybės principą užlaikyti ir apsaugoti."

Vytauto Klubai veikia jau ir Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje, Kėdainiuose bei nedidėlyje Perlojoje.

Vytautų suvažiavimas vyko 2 dienas, sekmadienį jiems įdomią ekskursiją surengė Vilniaus U-to dėstytojas Albinas Kuncevičius.

1991 m. Trakuose buvo pasodinta daugybė ažuoliukų, tačiau vandalai nemažą jų sunaikino... Kam užkliuvo jie?

Šis DDP frakcijos atstovas niekada taip emociškai nesmerkė sovietų, vėliau Rusijos - tūkstanti kartų gausienį pajėgų Lietuvoje. Ar okupacinė kariuomenė buvo sava?

ABSURDIŠKAS SEIMO DAUGUMOS VEIKSMAS

Atsiliepdamas į Seimo daugumos priimtą naują Referendumo įstatymą, Lietuvos Sąjūdžio tarybos pirmininkas Romas Batūra padarė pareiškimą, kuriame rašo: "Tik prasidėjęs referendumo 'Dėl neteisėtų privatizavimo, nuvertintų indėlių ir akcijų bei pažeistos teisės saugos' organizavimui ir parą rinkimui, buvo matyti, kad LDDP negailės pastangų siekdama jį sužlugdyti. LDDP Seimo dauguma atliko absurdišką, demokratiniame valstybėje nesuvaldomą veiksmą - iš esmės pakeitė Referendumo įstatymą po to, kai jau buvo prasidėjęs parą rinkimas dėl referendumo surengimo". Pareiškimą autorius tokiais "tariamais įteisinimais" vadina grubiais Konstitucijos pažeidimais ir išpėja LDDP vadovybę, kad jai tenka atsakomybė už tai.

Turime parodyti, kad mes nenorime kurti visuomenės, kurioje politinė valdžia ir turtas būtų sukauptas grupelės "draugų" rankose, kad siekiame sukurti valstybę, kurioje būtų gerbiama žmonių nuosavybė, laikomasi teisingumo ir teisėtumo", - rašo istorijos daktaras R. Batūra Lietuvoje.

(Iš TREMTINYS, nr. 17, 1994 m. rugpjūtis.)

• Šiuo metu Lietuvoje veikia 18 ministerijų. Š.m. birželio mėn. pabaigoje min.p-kas A.Šleževičius paskyrė 6 naujus ministrus: M.Stankevičių - valdymo reformos ir savivaldybės, B.Bradauską - aplinkos apsaugą, V.Domarką - švietimo ir mokslo reikalai, D.Trinkūną - kultūros, Alb.Vasiliauską - miškų ūkį ir Aleks.Vasiliauską - ekonomiją.

Būtų įdomu ir reikalinga sužinoti, kokį atitinkamą profesinį pasiruošimą šioms pareigoms turi naujieji ministrai arba kokiose srityse turi patyrimo.

• Anot AGEF agentūros pranešimo, Lietuvos vyriausybė nutarė apmokestinti maisto produktus 9% pridėtinės vertės mokesčiu.

Numatoma padidinti 2%-5,5% muitus daugumai įvežamų maisto produktų. Kaip rašoma, ypač pa-brangs vaikų labai mėgstami importiniai ledai... (Čia tai nėra didelė bėda, tik reikia pridėti daugiau aromato iš savųjų produktų gaminamiems ledams, ir tų užsienietiškių tikrai nepasigęstų... Tuo pačiu ir paremtų Lietuvos pieno pramonę! Red.).

Už 1 kg. įvežamos dešros reikės mokėti ne mažesnę, kaip 1 dol.muitą (kas irgi pagirtina, nes Lietuvoje gaminamos dešros yra labai skanios, o jų kokybę lengva dar labiau pagerinti). Tokiu mui-tų pakėlimu, kaip rašoma, ypatingai susidomėjusi Lietuvos Žemės Ūkio Ministerija. Įdomu tai, kad lankantis šiemet Lietuvoje, pilni gatvių kioskai pasižymėjo importuotais gaminiais-ypatingai bananais, alumi (!). Lietuvos gamybos alaus reikėjo ieškoti, nors jis pirmos rūšies ir labai skanus bei įvairus, įvairūs vaisvandeniai- importuoti, o ką jau bekalbėti apie abejotinos vertės "pepsių".. Bet- gal tos visos paramos iš užsienio surištos su tokiais importais? Žmonės sakė, kad bananai dabar pigesni negu vietinės bulvės, ir sotūs...(Žinoma, naujų, šviežių bulvelių dar nebuvo). Taigi - laikai keičiasi... Gera dar, kad duonos importuotos neteko matyti.

• Lietuvoje nuo tabako rūkymo kasmet mirtinai suserga apie 7.000 žmonių. Kas antras suaugęs vyras ir kas septinta moteris yra pastovūs rūkoriai.

/nukelta į 3 psl...../
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Lietuvoje

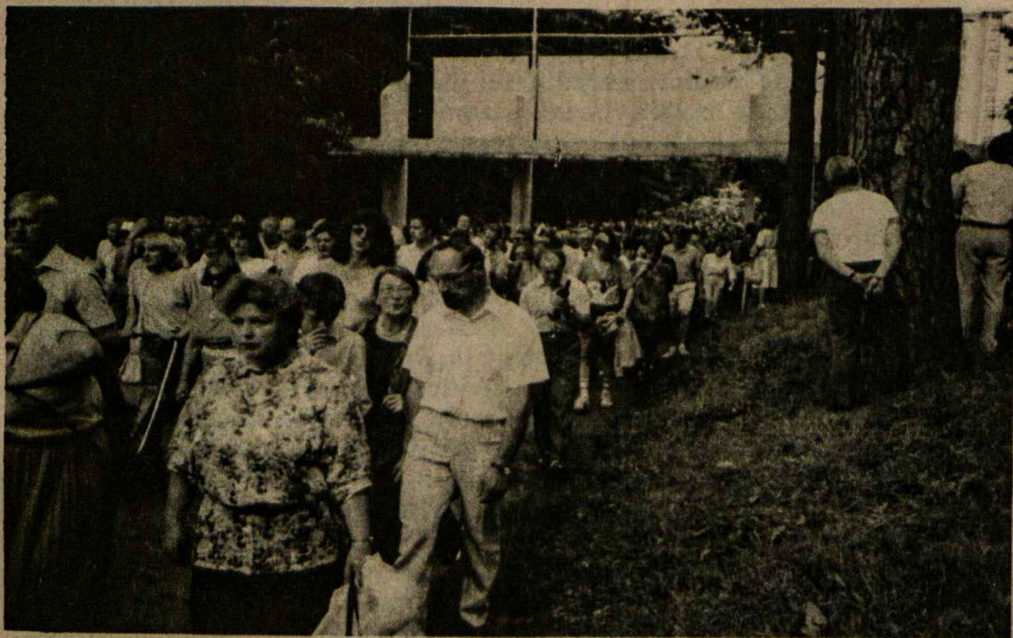
B.N.

YPATINGĄ Š.M. VASARĄ LIETUVOJE VYKO IR NEPAPRASTOS EISENOS.

DEŠIMTŲKSTANTINĖS MINIOS TRAUKĖ KAUNE IR VILNIUJE Į PROGRAMŲ VIETAS. TAIP PAT TŪKSTANČIAI ŽYGLIAVO, PROTESTUODAMI DĖL KARINIO RUSIJOS TRANZITO PER LIETUVĄ Į JŲ UŽIMTĄ KARALIAUČIAUS SRITĮ.

Dešinėje - eiseną pasisakant prieš Rusijos karinį tranzitą per Lietuvą su plakatais ir vėliavomis. Apačioje - kairėje - dalis milžiniškos eisenos į Vinglo Parką. Nuotr: Augusto Mylės

● MİRĖ Lietuvos teatro patriarchas, PANEVĖŽIO DRAMOS Teatro įkūrėjas, beveik 4 dešimtmečius buvęs šio teatro vadovu bei vyriausiuoju režisioriumi - Juozas Miltinis. Jis sukūrė savitą teatro mokyklą, žinomą teatro sluoksniuose pasaulyje ir išugdė būrį aktorių. Palaidotas Panevėžyje; mirė eidamas 87-tuosius metus.

● Liepos mėn. 19 d. Seimas priėmė nutarimą, kad Lietuvos kariai gali vykti į Kroatiją su Danijos Tautos Palaikymo batalijonu. Už šį nutarimą balsavo dauguma LDDP ir Opozicija. 7 LDDP nariai protestuodami išėjo iš posėdžių salės, nes, esą, Lietuvos kariai neturi juridinio statuso nei socialinių garantijų. Rugpjūčio mėn. 1-ąją savaitę Rūklos Karinio Mokyimo Centre prasidėjo bendros Danijos ir Lietuvos karių pratybos. Karštai buvo diskutuojama, ir priimtas įstatymas dėl Lietuvos Kariuomenės padalinių dalyvavimo tarptautinėse operacijose.

● Seimo Užsienio Reikalų Komitetas nutarė LIETUVOS ir LENKIJOS tarpvalstybinės sutarties svarstymą atidėti, iki Seimas susirinks naujai sesijai. Matyt nutarta išvengti skubotumo, kai visuomenė pareiškė nepasitenkinimą ir rūpestį dėl šios sutarties slaptumo ir gal dėl netinkamo jai pasirušimo. Gal vyriausybė pradeda suprasti, kad laikas ginti Lietuvos savigarbą ir saugoti rimčiau jos interesus...

● Įžūliai persistengė LD DP narys M. Stakvilevičius, išdalinęs Seimo nariams savo parengtą projektą, pagal kurį nori panaikinti 1990 m. Aukščiausios Tarybos nutarimą nepripažinti Komunistų Partijos aukštesniųjų mokyklų diplomų. Projekto autorius sako, jog: "Nepripažinti Aukš. partinių mokyklų diplomų, žmonėms atimama galimybė užimti kai kurias pareigas"... Užmiršo, kad "partinių"-t.y. komunistinių - mokyklų programų seniai niekam nebereikia ir jų niekas nenori, nebent pats autorius, ar dar nepraregėję, buvę "šiltose" vietose partiečiai.

● ORO BALIONŲ varžybose šią vasarą Prienų-Birštono apylinkėse dalyvavo

geriausieji Lietuvos balionų skraidytojai. Dalyvavo ir svečiai iš Lenkijos bei Vokietijos.

Juozas Valūnas buvo vienas pirmųjų Lietuvos oreivių. Jis Japonijoje, 1989 m., Sago mieste dalyvavo Pasaulio Oro Balionų čempionate, skrisdamas su trispalviu balionu "Aušra" ir su trispalve Lietuvos vėliava. Tai buvo pirmasis tuometinės Lietuvos sportininkas, viešai skelbęs Lietuvos pasiryžimą atkurti Nepriklausomą Lietuvos Respubliką.

Šių metų varžybas Lietuvoje organizavo oreivių klubas "Audenis", prizinę Juozo Valūno taurę įsteigė jo žmona Emma.

Visą savaitę kilo įvairiaspalviai balionai. Laimėjo vilnietis Robertas Komža ir laimėjo taurę, ant kurios dabar išgraviruota jo pavardė. Jei ją iškovotų tris kartus - taurė atitektų jam visam laikui. Kitos varžybos vyks po 2-jų metų.

Antrąją vietą laimėjo Gintaras Šurkus, trečią - Mindaugas Lyčius.

PRADEDA SUSIPRASTI KAIK TVARKYTIS

Iš VARENOS pranešama, kad Merkinės kooperatyvui po kaimus važinėjanti autoparduotuvė buvo nuostolinga ir kelionės buvo nutrauktos. Po miškus išsimėčiusių kaimelių žmonės aprūpinti sugalvojo Jonas Jovaišis, atidaręs nuosavą parduotuvę "Pas Virginijų" ir duonos kepyklos direktorius Kęstutis Barysas pasisiūlė vežioti produktus po kaimus. Pabandė, ir jam pasisekė.

Dabar jo autoparduotuvė du kartus per savaitę aplanko nuošalius 6 kaimus, atveždama duonos, pyrago ir kitų būtiniausių produktų ir pardavėjas, ir pirkėjai patenkinti.

● DRUSKININKŲ kurorto 200 m. jubiliejų minės rugšėjo mėn. 10-11 d.d.

Sventę prasidės miesto valdybos sesija, vyks pamaldos ir bus pašventinta miesto vėliava. Tą savaitgalį koncertuos Dainavos krašto folkloriniai ansambliai, vyks fotografijų paroda "Senieji Druskininkai", vyks sportinio ėjimo varžybos.

Lietuvos Bitininkų šventė vyko Druskininkuose rugpjūčio 6-7 d.d., kurią skyrė šiemis jubiliejiniais miesto metams.

MOKINIŲ RANKOMIS PASTATYTAS NAMAS

ŠIAULIŲ Pirmoji Statybinių Mokykla šią vasarą išleido savo penktąją laida - 150 jaunų specialistų, kurių pusė gauna ir vidurinį išsilavinimą.

Mokyklos direktorius Petras Vaitkus pasidžiaugė, kad jau yra įteiktas tūkstantasis diplomas ir patvirtino, kad didesnių šių specialistų įdarbinimo problemų nėra. Jeigu nereikia staliaus, dailidės, apdailininko, mūrininko ar betonoauto, akcinėms bendrovėms, atsiranda darbo pas privačius asmenis. Mokykla įsidarbinti padeda.

Labai populiari yra meninės apdailos meistrų specialybė. Į šią sritį stojamieji konkursai yra tokie pat, kaip aukštojoje mokykloje. Įvesta į kursus nauji - namų ūkio ekonomija.

Direktorius P. Vaitkus svaėjo kad mokiniai savo rankomis pastatytą namą. Jis buvo projektuojamas trejus metus ir maždaug tiek pat laiko užtruko jo statyba. Tai yra 20-ties butų dailus penkiaaukštis, stovintis šalia Mokyklos. Nuo pamatų iki stogo - jis Mokyklos auklėtinių kūrybos vaisius. Jame jau gyvenama.

O BUVO NE TAIP!

Rytė Merkytė

Prieš mus - dokumentų rinkinys "Lietuvos kovų ir kančių istorija" apie Lietuvos gyventojų trėmimus 1941 ir 1945-1952 metais, išleistas Vilniuje 1994, šiemet. Skaitydami šią knygą, ypač demokratiškose šalyse gyvenantys žmonės, susidarys vaizdą, kuris visiškai skiriasi nuo tikrovės.

Pirmiausia: "išskeldinamieji" buvo "kontrrevoliucionieriai, socialiai pavojingi elementai", "antisovietiniai elementai", "buvę karininkai" ir "baltagvardiečiai", "kriminaliniai elementai". Išskeldinimas vykęs gana humaniškai. "Padarius krata, išskeldinamiems pranešama, kad jie vyriausybės nutarimu bus išskeldinti į kitas Sąjungos sritis. Išskeldinamiesiems leidžiama pasiimti ne daugiau 100 kg. namų apyvokos daiktų" (p.17). "Kategoriskai draudžiama atimti iš išskeldinamųjų kokius nors daiktus" (p.18). Paliktas turtas tvarkingai aprašomas, išskeldinamųjų igalioti asmenys perima jį pagal realizavimo aktą ir parduoda. "Lėšas už realizavimą šitie igaliotiniai turi perduoti NK-GB organams pasiūsti išskeldinamoms šeimoms" (p.49). Argi ne humaniškai?

"Etapuojamieji" kelionėje maitinami; maistui 1 žmogui per parą skirti 3 rb., įskaitant ir 600 gr. duonos" (p.37). Atsakingasis už pakrovimą "tikrina ... ar parūpinta geriamojo vandens, ... tikrina pirmosios pagalbos punktus (kartu su paskirtu gydytoju)" (p.33). Tiesa, vėliau Merkulov nurodo, kad "vagonai-parduotuvės dirba menkai" (p.40).

Čia pacituoti dokumentai apie pirmąjį vežimą 1941 m. Vėliau viskas buvo organizuota dar geriau.

Kaip viskas buvo iš tiesų, Lietuvos žmonės žino iš savo artimųjų pasakojimų.

Kai kam leisdavo pasiimti šiek tiek daiktų, kai kam - ne, priklausė nuo pareigūnų. Buvo ir tokių, kuriuos paėmė tiesiai iš darbo ar gatvės visai be nieko. Vertingės-

● JONAVOJE, prie Neries, pradėtas statyti paminklas rezistencijos aukų atminimui. Jis bus padarytas iš lauko akmenų su juodo granito lentelių sienele, kurioje bus iškalta kiekvieno partizano vardas ir pavardė, slapyvardis, būrys ir apygarda.

● Lietuvoje nuo liepos 7 d. veikė Martyno Mažvydo Bibliotekoje Vilniuje parodos, skirtos dviem poetams: "Jonui Aisčiui - 90" ir "Alfonsui Nykai-Niliūnui - 75" - gimimo sukaktis paminint, proga.

● Šiaip taip Vyriausybė pritarė Socialinės Apsaugos Ministerijos ir Vilniaus Miesto Valdybos siūlymams du namus, esančius Vilniaus Šiaurės miestelio teritorijoje, atiduoti grįžusiems į Lietuvą reabilituotiems politiniams kalinėjams, tremtinėjams ir jų šeimų nariams.

Šiuose namuose bus įsteigtas laikino apgyvendinimo punktas.

Kęstutis Kaltenis, gamtininkas, Pajėslio parko Kėdainių apylinkėje organizatorius. Jis yra gavęs Valdo Adamkaus medalį už gamtos apsaugą. Remontuoja traktorių, talkinant svečiui montrealiečiui Leonui Balaišiui.

● KLAIPĖDOS, PALANGOS

ŠVENTOSIOS, NERINGOS ir KARKLĖS žvejybos įmonių savininkai įsteigė Pajūrio Žvejų Draugiją. Jos pirmininku išrinktas A. Aušra Klaipėdoje, tarybos pirmininku - prekybos įmonės Palangoje savininkas S. Žul-

kus.

● VILNIAUS Medžiotojų Klubas REX. prašant Latvijos reprezentaciniam restoranui "Ridzene", atsiuntė 6 Lietuvoje augintus fazanus pavaišinti JAV prez. ir svečius, jam besilankant Rygoje.

Šį pavasarį sodino bulves, o koks bus derlius po užsi-
tęsusių kaitrų ? Nuotr: Tomo Srebaliaus

nius daiktus trėmikai čia pat dalindavosi. Daug rašyta ir apie sąlygas kelionėje, medikų "pagalbą". Čia pacituosiu tik vieno tremtinio Alfonso Andriukačio - prisiminimų ištraukas iš kygos "Kryžius & šiaurėje", išleistos 1992 m. Jis buvo išvežtas su žmona ir dviem mažais sūneliais (žinomas socialdemokratų veikėjas Vytenis Andriukaitis gimė šioje šeimoje po dešimties metų). "Kai įvarė į vagoną, jame jau buvo apie 30 žmonių. Iš pradžių mes nieko nematėm, nes vagonė buvo tamsu, langeliai užkalti geležiniais skydais, durys užrakintos, nebuvo kuo kvėpuoti. Be to, būtiniausių reikalus atlikti reikėjo vagonė... Diena buvo šilta ir vagono geležinis stogas taip įkaito, kad nebuvo galima kentėti. Kūdikiai prašė gerti, motinos verkė... prasydamos nors šalto vandens, kurio stotyje buvo iki valiai. Bet viskas veltui... Birželio 15 d. ešalonas pajudėjo... Tik ketvirtą dieną, birželio 18, Oršoje iš kiekvieno vagono po du žmones leido su kibirais atsinešti vandens". - "Mūsų vagonė pradėjo sirgti Merkeliene, kuri buvo gal 7 mėnesių nestumo. Novosibirske ešalonas stovėjo apie dvi paras. Mūsų vagono tremtiniai kreipėsi į embegistus, kad pakviestų ar bent leistų nueiti pas ginekologą. Engibistai neleido... Po dviejų parų ligonė pasijuto dar blogiau... pagimdė negyvą kūdikį, pati labai smarkiai sirgo... Stotyje Bolšaja Rečka, kur išlaipino dalį tremtinių, ligonė nuvežė į ligoninę. Bet buvo jau per vėlu. Ligonė, pasikamavusi porą dienų, numirė. Jos vyras Jonas Merkeliš palaidotas Jakustke".

Štai kaip skiriasi dokumentai nuo to, kas buvo.

Išleistas tomas turėjo būti papildytas gausiais ir išsamiais komentarais, o dar geriau būtų skelbti dokumentus ir tremtinių paliudijimus lygiagrečiai. Savo poziciją išdėstėme atvirame laiške Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybai ir laikraščių "Draugas" ir "Lietuvos rytas" redakcijoms. Prašome "Lietuvos aid'o" redakciją tą laišką paskelbti.

Michelangelo medžio skulptūra - Kristaus galva (detalė): Cristo ligneo. Katedra Santa Maria del Fiori.

FLORENCIJA 1994

Galina Šimaitienė

Pagaliau, gegužės mėnuo atėjo ir su juo, mano pavasario norų išsipildymas. Mokslo metai pasibaigė, visos, bet visos, šešių metų paskaitos išklaustos, paskutinis raštas parašytas, egzaminai išlaikyti, paskutinis sudieu pasakytas su džiaugsmu ir savotišku liūdesiu...

Kągi, mūsų spalvingas gyvenimas jau taip sutvarkytas: viskam būna pradžia ir viskam ateina pabaiga.

Šiais, paskutiniais studijų metais apėmė mane noras dar kartą aplankyti Florenciją. Ją pamatyti nauju žvilgsniu, su pagilinta meno išmintimi, ir labiausiai - patikrinti profesorių teisybę ir tikslumą. Deja, profesorius išmintingai nusišypsojo ir patarė, kad yra daug idomiau surasti savo sielos ramybę, negu patikrinti kito. Geriau pačiai surasti ir įvertinti tuos turtus, kurie jau laukia to daugelį šimtmečių.

Kad galima būtų pažinti tikrą meno kūrinių ir jo sielos turinį, reikia tyliai susikaupus pajusti tą grožį, kuris yra paslėptas formoje ir stiliuje.

Pagaliau kelionė atlikta ir po keletos valandų tam tikro nuovargio, vaikštai senom gatvelėmis, senų akmenų šaligatviais. Su dideliu pasigėrėjimu stebiesi miesto architektūrą, žydinčiomis gėlėmis nuo palangių, ant balkonų ir net stogų!

Ak, Florencija!.. Koks gražus tavo mėlynas dangus, švelnus, beveik amžino pavasario oras! Argi tai yra svarbu, kad sudeginto benzino kvapai yra labai stiprūs, kad mašinų ir motociklų triukšmas yra didelis... Greitai gali išmokyti pašokti, pabėgėti, kad nesusiurduotum su "vespom", išvertus į mūsų kalbą - su motorinėm širšėm, - kurios skuba, lekia daug greičiau, negu bitės.

Bet su nieku negali palyginti to mažo sodelio, stebuklingai paslėpto tarpe namų. Tu sėdi po magnolijos medžiu, kuris žydi milžiniškais žiedais, geri "vino rosso", kurio vynuogės užaugo Chianti ir Orvieto kalnų pašlaitėse. Tu gali gėrėtis puikiausiomis rožėmis ir jazminų žiedų egzotiniais kvapais, kurie, rodos, užpildo visą darželį. Ak, Italija!

Koks tai idomus ir stebėtinas kraštas. Jis užaugino menininkus, rašytojus, muzikus, kurie ir iki dabar mus žavi.

Po dvasinių viduramžių - XIII-XIV šimtmetis prašvito nauju kūrybiniu užgimimu: - Renesansu! Ir jo širdis pradėjo plūkti Florencijoje.

Italijos renesansas, peržengęs viduramžių slenkstį, pradėjo įgauti humanistinius bruožus. Atsirado tikro žmogaus veidas - jo asmeninė vertė, išryškėjo jo norai ir siekimai. Pirmieji tokio atgimimo judėjimai pirmiausiai pasireiškė literatūroje.

Dantė (1265-1321 m.) ir jo poemos kaip žiburiai, jau iš tolo apšvietė šį naują judėjimą. Šiandieną Florencijoje galima sekti Dantės žingsnius, einant seno akmens šaligatviais ir skaitant ant geltonų lentų, prikaltų prie namų, jo poezijos ir jo išminties citatas.

1296 m. Florencijos miesto protėviai užregistravo savo knygoje tokį miesto nutarimą: "Pagerbimui Jos skaistybės, Dievo palaimintos Švenčiausios Mergelės Marijos garbei, visų Florencijos gyventojų ir piliečių garbei ir papuosisimui šito miesto, bus pastatyta bažnyčia, vadinama - Santa Maria del Fiori".

Prieš 700 metų, minus du metai! Galima drąsiai pasakyti, kad sprendimas buvo įvykdytas. Ši Katedra ne tik didelė, ji yra moteriškai graži. Naujai nupraustas fasadas pražydo įvairių laukinių gėlių spalvomis. Įžengus į katedrą, pajunti tą stebėtiną aukštį, iki paties dangaus! O mes, maži žmogeliai, stovim ir jaučiamės kaip tie vestuvinių žiedelių maži deimantukai...

Katedros pagrindinis architektas buvo Arnolfo di Cambio (1232-1310), o Giotto (1266-1337) pastatė turtingai dekoruotą varpų bokštą ir Filippo Brunelleschi (1377-1446) didįjį kupolą. Kas yra nepaprastai idomu, tai kad šie du architektai nebuvo tik braizytojai, geri matematikai, bet kartu ir dailininkai, skulptoriai - menininkai. Jie buvo tikri renesanso kūrėjai.

Giotto freskos gali būti matomos "St. Francis of Assisi" vienuolyne, Padua ir Florencijoje - "Santa Croce" bažnyčioje - "Kristaus apraudojimas". Jo sukurti žmonių veidai pradėjo įgauti išraišką (dingo italų bizantiškas stilius), kūno formų lankstumą ir su St. Francis pagalba Giotto, stebėdamas gamtą, jos paukščiukus bei gyvuliukus įjungė į savo kūrybą.

Dauguma stovinių aikštėse skulptūrų, yra kopijos, nes užterštas oras, privertė originalius "apgyvendinti" muziejuose.

Skulptūra yra kuriama to žmogaus menininko, kuris sugeba išlaisvinti iš akmens paslėptą meno kūrinių.

Ten būnant labai dažnai atsiranda noras ir gamtos pamatyti. Norisi žalių medžių, žolės. "Boboli" parkas ant kalno suteikia kampelį tokios gamtos ir nuo kalno - labai gera Florencijos miesto vaizdą.

Jau daug dienų praleista šiame mieste, laikas atėjo keturių dienų iškylai į Veneciją!

P.S. Florencijos neoklasikinio stiliaus namą galima pamatyti ir Montrealyje Sherbrooke ir Stanley gatvių kampas (šiaurės vakarinis), jis yra apsaugotas Montrealio Istorinės Sąjungos.

Architektas - Stanford White. Namas statytas 1906 metais ir prikausė Sir John Abbott, Kanados trečiam ministeriui Pirmininkui. Dabar jame rado vietą privatus klubas "Mount Royal".

(Bus daugiau)

APSPRENDIMAS

1 Is kun. ROBERTO GRIGO knygos

REKRŪTO ATSIMINIMAI/

(Tęsinys)

Vasario - kovo mėnesiais tėvai pradėjo nebegauti mano laišku. Ju, taip pat draugų parasytuosius aš gaudavau, o manieji, dažnai reguliariai rašomi, artimųjų nepasiekdavo. Ir tada meilės išradingumas Tėveliams padiktavo gudrybę, kurios ir jaunos galvos gali pavydėti. Vieną dieną kažkuris iš dalinio "aristokratų", turėjęs galimybę lankytis pašte, pašnabzdėjo į ausį:

- Tau telegrama. Nuo tėvų. Rašo, kad dėl kažko skundėsi gynybos ministru.

Ir viskas. Jokios žinutės, jokios telegramos į rankas negavau. Paštą, taigi ir visus laiškus, buvo įsakyta pirmiausia atnešti į kanceliariją, o ten, matyt, nusprendė telegramos neatiduoti. Per vieną politpamoką zampolitas Derbeniovas viešai ėmėsi mane gėdinti, kad skundžiuosi tėvams dalinio sunkumais, o tie rašo į ministeriją, pasakui patikrinimai, nemalonumai...

- Tu tikriausiai verkšlenai, kad valgyt neužtenka, kad esi skriaudžiamas?

Ką gi tie Tėveliai dabar sugalvojo? O buvo taip (sužinojau vėliau). Norėdami priversti karininkus atsargiau elgtis ir laikytis bent jau savųjų įstatymų, namiškiai pasiuntė į dalinį mano vardu trumpą rusišką telegramą: "Mes viską parašėm gynybos ministru. Tėvai". Ir viskas. Taškas. Ir žinok, ką ir apie ką jie ten parašė, kada iš tiesų yra apie ką rašyti! Kada vadovybės sąžinė nerami! Visas pokštas, kad dalinio galvų nerimą sukėlusią telegramą buvo fiktyvi - jokio rasto Ustinovui Tėveliai iš tiesų nesuntė!

Mūsų "seniai", t.y. tie, kurie rudenį paliks Badamo varguomenę ir vaziuos į namus, skaičiuoja nelaisvės dienas. "Koptiorkoje", kur laikome įrankius ir persirenginėjame, ant geležinių durų kreida nupieštas bėgiasis atriedantis traukinys ir data: "1981-83 DMB" ir stambiais skaitmenimis - "245". Tai dienos, palikusios iki rudeninio demobilizacijos įsakymo. Po pamainos, kad ir kaip būtų me išvargę, niekas turbūt neužminstame žvilgtėrėti į šį originalų kalendorių. Ir kai kuris nors būrio autoritetas, tarsis atlikdamas šventą pareigą, nutrina paskutinį skaitmenį ir užrašo vienetu mažiau, pvz., "244", visų, net, šiurkščiausių, veiduose kažkoks vilties gerumas, šypsena. Ir tuomet savaime, be pastangų, jaučiu jiem, net labiausiai išskaudinusiems, gailestį ir simpatiją. Kaip žmogaus prigimtis ilgisi laisvės! Nepraeina nė penkiolika minučių, kad kuris nors neužvestų kalbos apie kelionę namo, apie "dembeliškus" drabužius, gyvenimo planus sugrįžus... Kalėjime turbūt yra kažkas panašaus. Nors griežčiausiai draudžiama (ir baudžiama!), kiekvieno save gerbiančio "dembelio" pareiga sulenkėti kepurės "kokardą", kad ji supanašėtų į kopistą, papuosti batus "armonikėle", nušifuoti diržų sagtis, susiaurinti kelnes. Atrodytų neesminės smulkmenos, tačiau kiek nervų jos kaina davavo ir kareiviams, ir karininkams - tikrai ne mažiau už patį darbą plytinėje. Kanceliarija, remdamasi statutu, visam tam taikė griežtą straipsnį - "pasityčiojimas iš tarybinės uniformos" ir kuo griežčiausiai su "dembeliškais" madomis grūmėsi: čia pat rikiuotėje, "gaidiškais", aptemptas kelnes pjaustė skutimosi peiliukais, paaukštintus, pakaustytus ir "armonika" išlankstytus batus nuaukdavo, net nenuėmę kepurės nuo galvos. Laisvūniškais požymiais buvo laikomi ūsai, ir ilgi plaukai. Dažnai po visuotinės rikiuotės aikštė margo davavo juodais plaukų pūpsniais. Toks buvo valdžios požiūris. O nerašytas "dembelio" savigarbos įstatymas reikalavo iškęsti visus pažemintus, vaikymus su dujokaukėmis, šliaužiojimus po aikštę, tačiau žūtbut išlaikyti koki nors išorinį artėjančios laisvės ženklą. Ir po kelių dienų nukentėjusieji, kuriems Satarovas ar seržantų rankos buvo suggrąžinusios statute nurodytą išvaizdą, vėl vaikščiodavo su "japonų" armijos uniformomis... Kaipgi mums nesiryžti kentėti dėl Dievo ir dvasinių vertybių, kada žmonės pakeičia tiek negandų dėl sulenkto skardos gabaliuko! Tie, kurie statulų pakludavo ir savo išore nesiskirdavo nuo naujokų, buvo visuotinės paniekos objektas. O naujokai, kurie išdrisdavo kėsintis į "dembelių" garbės privilegijas - pasidirdinti išlenktą sagtį ar, o siaube, pasikalti aukstus batų kulnus - tokius ištikdavo ir kanceliarijos, ir vyresniųjų draugų rūstybė. Viena iš "dembelių" teisių, kurią visai netyčia pasisavinavau, - tai nesuveržtas, laisvai apjuostas diržas. "Blatnieji" nešiodavo jį taip, kad sagtis kabodavo kažkur po pilvą - tai buvo išsūkis kanceliarijai, statutui, savotiškas nepriklausomumo ženklas. Rikiuotėje prieš visaregintį Satarovo žvilgsnį, pirmasis viso dalinio bendras judesys ir būdavo - diržų suveržimas. Ne geriau eidavosi naujokėliui, kuri "seniai" pastebėdavo su pernelg atleistu diržu.

- Ty čto, suka, oborziel?! (Tu, ką, kale, suižulėjai?!)

Tuojuau nusitvėrę apjuosdavom diržų galvą - taigi nuimdavo statuto įsakytą mastą - ir pagal jį tiek suverždavo liemenį, kad sučiuptasis vos kvėpuodavo. Anot romėnų, kas tinka Jupiteriui, netinka jauciui...

Visos gamyklų sienos, lubos, geležinės sijos palubėse - kaip jie ten ir užsikardavo? - buvo numargintos užrašais "DMB - 1983 m.", "Iki įsakymo - 245 d." "1983 m. - namo!" - ir panašiais. Ir - vietovardžiai: Namanganas, Andžanas, Taskentas, Chabarovskas, Usurijskas, Suchumis, Bukhara, Jerevanas, Tbilis, Nachodka, Vladivostokas. Jie labiausiai išiminė, mat buvo gausiausi: daugumą dalinyje sudarė Vidurinė Azija, Kaukazas ir Tolimieji Rytai. Kada ir laiko ir kantrybės atsirasdavo kartis į gamyklų pakraigę ir pusmetrinėmis raidėmis braižyti tuos besibaijančios tarnybos šūkius? Panašus savęs įamžinimo vėjus bandė persimesti ir į karinį miestelį, tačiau nepilpo -

/ nukelta į 5 psl...../

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

/.....atkelta iš 4 psl./

aplinkos tvarkymų dienomis karininkai reikalaudavo skusti ąrašus nuo sienų.

Antroje vasario pusėje lengviau atsidusome: plūstelėjo pavasario šiluma, dirbant nebesaldavo rankos. Dabar nuėmėjo darbas buvo tikra palaima, tiesa, kokybės ir plano reikalavimai taip pat išaugo. Per kelias dienas nebeliko žiemės triūso, nuo stogų varvėjo, dangus plieskė skaidria mėlyne. Vogčiomis, kai presas sustodavo, nueidavau į šiukšlyną paverstą dykynę - ten, tolyje, į violetines stepių platybes lėtai slinkdavo krovininiai traukiniai. Ir žiūrėdavau, prisimindamas Soičenyno aprašytas kalinių pabėgimo istorijas. Jeigu tie, kurie buvo suinteresuoti mano perauklėjimu, būtų pagavę šitoki žvilgsnį pavymui nubildančiam traukiniui - tikriausiai būtų kruopščiai išnaudoję visus ilgesio svertus savo tikslams siekti. Tačiau jie nežinojo, o kai Satarovas lyg rimtai, lyg juokais paklausdavo, ar nenoriu atostogų, sakydavau, kad nenoriu, ir tai visai nuoširdžiai. Nustebusiam paaiškindavau, kad linksma važiuoti namo, bet nepalyginamai skaudžiau į šitokią aplinką sugrįžti. Geriau pakentėti iki tos dienos, kai važiuodamas žinosis - grįžti nereikės!

Gavėnios pradžią šiais metais pasitaikė kaip tik Vasario 16-ąją. O Velykos - Jėzaus Prisikėlimo ir žmonijos atpirkimo šventė - balandžio trečią. Kančios Tridienio darbą, nuoskaudas skyriau Nukryžiuotajam, o Didįjį Penktadienį nusistatčiau kiek galima abejingiau elgtis valgykloje. Tai ir buvo sunkiausia, nes "nekovoiantys už būvį" neretai likdavo be poreižo duonos arba likdavo su porcija, kurios niekas nenorėjo imti. Kas patyrė - žino: sunkiai dirbančios žmogaus alkis visiškai kitoks negu nedirbančio pasninkas. Išaušo saulėtas Velykų rytas. Prisikėlimas - nelaisvėje. Švęsti tegalėjau širdies šventovėje: kantriau pakelti sunkumus, rodyti daugiau gerumo aplinkiniams. Prašau Viešpatį išlaikyti manyje džiaugsmingą rimtį, kad nieko nevesčiau į piktą ir neužgauciau. Ir vėl gerieji mano angelai žemėje - Bičiuliai, tautiečiai - atskraidino į Kazachstaną velykinį "Aleliuja", kuris kilnojo katedrų ir namuose įrengtų bažnyčių stogus Tėvynėje. Pasipylė laišakai su sveikinimais, naujienomis, gražiais oleografinė technika pagamintais atvirukais, kokie pasklido Lietuvoje pastaraisiais metais. Retą dieną negaudavau laišku, kartais atsiimdavau išsyk per dešimt. Kažin, ar visus, kurie buvo siunčiami? Vadovybė ir kareiviai žiūrėjo į tai ir su nuostaba, ir su pavydu.

- Kas tau rašo? Ką tau rašo?

- Draugai, - ir plačiau neaiškindavau.

Atrodo, jie buvo linkę patikėti, kad katalikų pasaulyje priskaitoma 700 milijonų, kaip sakiau jiems tarnybos pradžioje. Nesibaigiantis laišku srautas, be abejoj, vertė tam tikras žinybas laikytis atsargumo. Tuo tarpu iš namiškių ir bičiulių laišku ryškėjo nauji Tėvynėje vykstantys poslinkiai - ta linkme, kurią žadėjo Andropovo atėjimas į valdžią. Mamyte rašė, kad Velykos buvo nelinksmos, nes tėvas nuo kovo 20 iki balandžio 4 d. lankė "tobulinimosi kursų" rajone. Po tų kursų pagal tam tikrą straipsnį apėjo mokyklą.

Tarybų Sąjungoje gyvenančiam, perskaičius tokias eilutes, išsyk aišku, kad "kursai" - 15 parų.

ŠIS TAS APIE ČEČENIJĄ

Nijolė Gaskaitė

Gegužės 20-23 d.d. Grozne įvyko Čečėnijos Ministrų kabineto surengta tarptautinė konferencija "Tautų žudymas SSRS: ideologija, politika ir praktika".

Perskaityti 35 pranešimai apie vykstantį Kaukazo tautų genocidą, nagrinėti represijų faktai, jų priežastys ir pasekmės. Dalyvavo beveik visų Kaukazo tautų atstovai. Kaukazo emigrantai, gyvenantys Amerikoje, Kanadoje, Sirijoje. Lietuvai atstovavo Seimo narys A. Endriukaitis ir N. Gaskaitė.

Kaukazo tautų istorija ištis tragiška. Čečėniškai žodis "Kaukazas" reiškia vartus į Aziją. Gera geografinė padėtis, derlingos ir naftos turtingos priekalnės, miškai, kalnų slaitais kylantys iki snieguotų viršūnių, viliojo užkariautojus. 1722 m. Petro I persų žygiu prasidėjęs Rusijos - Kaukazo karas truko beveik 150 metų. Būta daug kruvinių susirėmimų ir 4 dideli vainachų (šiuo žodžiu, reikiantis "savą žmogų" buvo vadinama čečėnų tauta) trėmimai. Į Turkiją ištremta 0,5 mil. čečėnų. Užgrobę žemės pėdą, rusai statė tvirtoves, kuriose apsigyvendavo kazokai. Taip atsirado Kaukazo žemėlapyje Grozno, Vladikaukazo ir kt. miestai. Neseniai pažymėtas Sočio tvirtovės-miesto įkūrimo 150 m. jubiliejus, nors senajam Sače miestui jau 700 metų.

Rusija Kaukazą užkariavo prieš 130 metų. Šiaurės Kaukazas turėjo valstybingumą tik trumpais laikotarpiais. Tai buvo Mansuro valstybė (1780-1791), Šamilio imamatas (1834-1864), Šiaurės Kaukazo Kalniečių respublika (1918-1919), Šiaurės Kaukazo emiratas (1919-1920) ir sovietų Kalnų respublika (1920-1924). Nuolatiniuose kovose už laisvę susiformavo kario kultas. Kaip anksčiau kiekvienas čečėnas vaikščiojo su kinžalu, taip dabar nė vienas save gerbiantis vyras nevaikščioja be pistoleto ar automato.

Visos Šiaurės Kaukazo tautos - čečėnai, ingušai, dagestaniečiai, čerkesai, kabardinai, osetai priklauso Kaukazo rasei. Vainachai traktuoją Kaukazą kaip žmonijos lopšį. Čia išsivystė tvano metu Nojus, čia buvo prikaltas prie uolos Prometėjas. Čečėniška toponimika leidžia daryti prielaidą, kad Kaukazo žmonės suteikė vardus daugeliui pasaulio šalių. Italija čečėnų kalba reiškia septynių ugnį šalį, Ispanija - tai devintoji šalis. Kolchide-vietovė po kuria vanduo. Kaspija - vandens siena ir t.t.

Šiaurės Kaukaze vyrauja musulmonų religija, tačiau islamiškąjį fundamentalizmą čia pakeitė sufizmas ("sufi" - grubios vilnos apdaras, kuriuo vilkėjo dervišai - keliaujantys mokytojai). Kritiškai žiūrėdami į kalifų atsidavimą žemiškiems malonumams, sufistai rūpinosi dvasios tobulinimu. Meditacija padeda pasiekti aukščiausiąją - ketvirtą pakopą - susilieti su Alachu. Pasak sufistų mokymo, tautos gyvenimas turi remtis 5 principais: tikėjimu, proto, dorove bei nuolankumu Dievo valiai, gailėstingumu ir dosnumu. Tarpusavio santykiams būdingiausias svetingumas ir pagarba vyresniesiems. Sveikinadamiesi vyrai pusiau apkabina kits kitą, priglausdami "širdį prie širdies", o sutikę kitatiki užleidžia jam taką, kad šis įvertintų sufistų nuosirdumą. Čečėnijoje nėra luomų hierarchijos, nėra kreipinio "Jūs" ir žodžio "išakyti". "Demokratija mums yra duota gamtos Dievo" - sako Čečėnijos prezidentas. 1994. VIII. 23

APIE ŽODŽIŲ VARTOJIMĄ

Štai keliolika žodžių, ulasintų iš Lietuvos spaulos (tiksliau: iš "Lietuvos ūto", gegužės 27 d. ir birželio 1 d.d.). Vieni žodžiai su paaiškinimais, kiti - anglosaksų kraštuose gyvenantiems nereikalingi, treiti - tarptautiniai žodžiai, jau iš seniau įtraukti į mūsų žodyną, bet dažnas jų vartojimas erzina.

Pav. **autsaileris** (= pašalietis, pašalaitis); **akceleratorius** (= greitintuvas, akseleratorius); **aukcionas** (= varžytinės, turto pardavimas varžytiniu būdu; tiesa, tarpt. žodis); **dileris**; **dispečeris**; **inicijuoti**; **kortas** (=teniso aikštė); **kremuoti** (= sudeginti krematoriume); **licencija** (= nors tarptautinis žodis, leidimas - puikus jam pakaitalas); **menedžeris** (= vedėjas, vadovas); **reitingas** (reiting); **reketavimas** (banditizmas); **reketininkas** (racketeer = gangsteris, banditas); **rezultatyvus** (sporte: žaidėjas; sakykime, įmeta daug krepšių); **servisas** (= patarnavimas).

Mirtinai užplakami žodžiai Lietuvoje, ypač politiku.

Būdvardžiai:

sudėtingas (kai nemato išeities); **prieštaringas** (kai nesusigauo kame reikalas. V.Š.

dentas.

Čečėnai - labai tvirto tikėjimo. Jiems baisiausia tai, kad Afganistano kare, kuriame čečėnai dalyvavo modžahedų pusėje, sovietiniai užkariautojai naudojo Korano puslapius vietoj tualetinio popieriaus.

Šiemet vasario 23 d. totalinio čečėnų trėmimo 50-čio proga Grozno mieste pastatytas memorialas: iš kalnų aulų surinkti sudaužyti, išmėtyti, statyboms naudoti senųjų kapų paminkliniai akmenys.

Ypač žiaurios sovietinės represijos Kaukaze siautėjo pradėjus kurti kolchozus. Čečėnų sukilimus jėga slopino OGPU ir Raudonoji armija. Sukilimo vadai buvo klastingai nužudyti, suimta 35,000 žmonių. NKVD Kaukaze išbandė visas savo provokacijas. Sukūrė net "nacionalistinių centrą", išprovokavo ir suėmė partizaninio judėjimo vadovus.

1937 m. per vieną naktį buvo suimta 14,000 žmonių. Kiti pasitraukė į kalnus ir išitraukė į rezistenciją. Su partizanaus NKVD kovojo ypač žiauriai: 1934 m. sužeistą vada Geldegenietį sudegino gyvą. 1942 m. sovietinė aviacija savo užnagaryje du kartus bombardavo visą Čečėniją - Ingušiją, sunaikino daugiau kaip pusę likusių gyventojų.

1943 m. pabaigoje į respubliką perimesti ir iškirstyti po visus kalnų kaimus dideli NKVD daliniai. 1944 m. vasario 23 d. į visus kiemus įžengė čekistai ir per 15-20 minučių liepė susiruosti kelionei. Prasidėjo baisiausia šiame šimtmečiuose čečėnų ir ingušų totalinė deportacija - iš Šiaurės Kaukazo ištremta 608,7 tūkst. žmonių. Senukai, vaikai, ligoniai, kurie kalnų takais nepajėgė eiti, buvo sunaikinti vietoje. Chainacho kaime į arklidę suvaryta ir sudeginta 7000 "netransportabilių" žmonių. Genocido vykdytojai patenkinti raportav Berijai, kad operacija "Kalnai" sėkmingai įvykdyta. Trėmimą organizavo ir įvykdė gerai Lietuvoje žinomi NKVD budeliai - generolai Serov, Kruglov, Vetrov, Pijašev.

Tremtiniai buvo nuvežti į Kazachiją ir Kirgiziją. Gavo teisę iš ten grįžti tik 1957 m. Iš jų 20% buvo suimta ir įkalinta lageriuose. 144,7 tūkst. kalniečių tremtyje žuvo.

1991 m. lapkričio 1 d. Džiocharas Dudajevas paskelbė Čečėnijos respublikos nepriklausomybės deklaraciją. Išdidai tauta pasiryžo ginklu ginti savo valstybę. Pirmoje Čečėnijos konstitucijoje įrašyta: žemė, vanduo ir nafta priklauso Aukščiausiamajam. Tik pati tauta turi teisę spręsti savo reikalus.

Tarptautinės konferencijos metu buvome istorinio fakto liudytojai: susikūrė Čečėnijos kariuomenė, 11-kai pulkų tarp jų Prezidento gvardijai ir kariniam koledžiui, buvo įteiktos pulkų vėliavos. Šios kariuomenės užuomazga buvo trys sunkvežimiai Kalašnikovo automatų, kuriuos atsuntė Zviadas Gamsakurdija. Atsidėkodama Čečėnija priglaudė Gruzijos prezidentui palaikus.

Valstybės kūrimas tęsiasi. Konferencija tapo šio proceso dalimi. Jos darbe aktyviai dalyvavo pats Čečėnijos prezidentas. Čečėnijos vyriausybė sudaro specialią genocido tyrimo komisiją ir iškėlė baudžiamąją bylą šio genocido vykdytojams. Remiantis liudytojų parodymais, archyviniais dokumentais, publikacijomis, paskelbtas kaltinamasis nuosprendis J. Stalinui, L. Berijai, I. Serovui, S. Kruglovui, B. Kobulovui, V. Bočkovui, plkn. Granskiui, M. Gvešiani. Teisme visiems šiems asmenims paskelbtas mirties nuosprendis (po mirties). Nuosprendis buvo nusiųstas į Jungtines Tautas, kur bus prašoma šiai bylai Kaukazo tribunolo statuso.

Baigdamas konferenciją, prez. Džiocharas Dudajevas pabrėžė, kad Rusija tebedirguoja tautų žudymo scenarijų. Ostankino TV, saugumo tarnybos formuoja kaukaziečių-mafiojų įvaizdį. Dėl ginkluotų konfliktų apkaltinami musulmonai, nors Alma Atoje, Ferganoje, Ose, Ingušijoje žudikai dėvėjo kaukes ir veikė pagal Maskvos grafiką. Didžiosios pasaulio valstybės, Jungtinės Tautos ir Saugumo Taryba nepajėgia ir nenori užtikrinti mažų tautų saugumo. Kadangi pasaulietinė valdžia yra bejėgė garantuoti tautų teises ir skelbti moralinį nuosprendį represijų vykdytojams, turi dvasinės institucijos. Tokiu veiksmingu organu šiuo metu prezidento Dudajevu nuomone, galėtų tapti Vatikanas. Tai įtraukta į konferencijos rezoliuciją.

Konferencijos emblemoje vaizduojamas atžalas leidžiantis nukirstas medis. Jo lapai simbolizuoja devynias laisvei atgimstančias Kaukazo tautas. Čečėnai tiki, kad kalniečiams niekada neteks per prievartą išeiti iš savosios - vainachų žemės.

(Iš TREMTINYS, nr. 12(117), 1994.VI.)

Palazzo Vecchio (della Signoria), Uffizi Galleria (viduryje) ir Loggia (della Signoria).
Nuotr. G. Šimaitienė

ATGAUKIME TAI, KAS MŪSŲ

Vytautas Nezgada

Rusija, Lenkija ir Baltarusija ateityje Lietuvai gali sukelti nemažai rūpesčių. Politinių jėgų persigrupavimas Baltarusijoje ir tapusio jos prezidentu A. Lukošenko nuostatos bei pareiškimai liudija, kad Baltarusija linkusi tapti NVS partnere - satelistine "Rusijos provincija", įeinančia į Rusijos rublio zoną. Tokiu atveju Baltarusijos ir Lietuvos santykiai dar labiau priklausys nuo politinių jėgų pasiskirstymo Rusijoje. Dar nežinia, kuria linkme klostysis įvykiai Rusijoje baigiantis B. Jelcino prezidentavimo kadencijai, tačiau jau dabar aišku, kad pirmasis Baltarusijos prezidentas A. Lukošėna nesirengia kovoti už savo tautos nacionalinius reikalus.

Lietuvos ir Baltarusijos santykių klausimas pastaraisiais metais gerokai ištigo. Ypač sunkiai vyksta delimitavimas sienos (bendras ilgis daugiau nei 720 km.). Juokinga, kad nustatant sienos ribas vadovaujamasi dviejų buvusių kolūkių pirmininkų (vienas - Baltarusijos, kitas - Lietuvos) pasirašytais kolūkių žemių ribų aktais! Galbūt Lietuvos užsienio reikalų ministro pavaduotojas V. Domarkas, vedęs derybas su Baltarusija (delimituojant tarpvalstybines sienas), net neišdriso priminti Baltarusijos delegacijai apie 1920 m. liepos 12 d. Sutartyje su Rusija nubrėžtas Lietuvos ribas? Latvijos ir Estijos diplomatai, tikslinant savo sienas su Rusija, vadovaujasi 1920 m. sutartimi su Rusija. Jeigu mūsų diplomatai būtų taip pat ja vadovavęsi, Adučiškio stoties problemos dabar nebūtų. Be to, kieno igalios susisiekimo ministras J. Biržiškis ir "Lietuvos geležinkelio" generalinis direktorius A. Klierė pasirašė toki susitarimą (1992 m. sausio 31 d.), kuriuo Adučiškio stotis pripažistama Baltarusijai ("Lietuvos aidas" 1994.07.21). Juk tai išdavytė arba visiškai kompetencijos nebuvimas. Būtina apie tai pateikti smulkesnę informaciją Lietuvos visuomenei. Šis žingsnis galėjo būti vienas iš pretekstų atsirasti padidintos įtampos židiniui Lietuvos ir Baltarusijos santykiuose.

Susirūpinimą kelia ir Č. Jursėno siūlymas mainais už Adučiškio stotį atiduoti teritoriją Druskininkuose, kurioje Baltarusijos lėšomis pastatyta sanatorija. Manau, kalbėti galima būtų tik apie galimybę terminuotai pasinaudoti šia sanatorija Baltarusijos piliečiams. Atidavus Baltarusijai šią teritoriją, sanatorija gali tapti prieglobsčiu kitų valstybių agentams, diversantams ir nusikaltėliams.

Visiškai aišku, kad valdžia nesugeba tvarkyti užsienio politikos, o ypač tam netinka V. Domarkas (gal todėl jis buvo paaukštintas - paskirtas Švietimo ministru).

Lietuvos valstybė turi pagrindo atgauti tai, kas jai priklauso, tai ką vienąkart jau buvo pripažinusi pati Rusija.

(Iš TREMTINYS, nr. 17, 1994m., rugpjūtis).

SU MAŽAIS RYŠULIAIS...

Juozas Kružikas

Elena Terezaitė - Žalderienė gimė 1912 m. Daugpilyje. Tėveliui mirus per Pirmąjį pasaulinį karą, mama su visu "turtu" - aštuoniais vaikais - persikėlė į tėviškę - Zarasus. Mamai mirus, Elenutė augo Kaune, Šančiuose, pas tetą Sakalauskienę. Čia susipažino su jaun. ltn. Petru Žalderiu 1937 m. Jie susituokė. Jauna šeima neilgai laimė džiaugėsi. 1941 m. birželio 14 d. apie 7 val. ryto į jų namus įsiveržė neprašyti svečiai - šeši kareiviai ir vienas civiliai apsirėngęs. Civilis pastatė Petrą prie sienos, lietuviškai perskaitė kaltinimo aktą: šeima 20 metų iškeliama į Sibirą. Kaip dauguma kitų, Elena su Petru daugiau nesusitiko. Kur jis mirė ar žuvo, tikrų žinių nėra, tačiau gauta pažyma, kad jis mirė 1942 m. Archangelske. Eleną ištremė į Tomsko sritį, Krivošejino apylinkę. Tremtyje išbuvo 5 metus. Rašė dienoraštį, kuriame smerkė komunistus ir jų valdžią. Lietuvaitė L.S. (pavardė žinoma) dienoraštį atidavė NKVD, ir Eleną pagal 58 10-2 nuteisė 10 metų kalėjimo.

Nors skundikė vėliau savo poelgio gailėjosi, tačiau jau buvo vėlu.

Elena Žalderienė gerai atsimena kai kuriuos likimo draugus: Zubauskienę, Rūtą Butainienę, Ireną Dovydienę, Aleksandrą Žilinską (buv. teisingumo ministrą) su 5 metų sūnumi, Sako, į Krivošejiną atvažiuojus V. Vitkauskas išvežė mažą Aleksandrą, tačiau jo likimas Elenai nežinomas. Norėtų ką nors apie jį sužinoti. Pats A. Žilinskas buvo pagyvenęs ir labai nuliūdęs, ganė versius, nešiojo ilgą baltą barzdą.

A. Žilinskas mirė 1942 m. Palaidojo jį moterys. Už Žilinsko kailinius vienas ruselis davė iš tvoros lentų, o moterys padarė karstą. Vinių nebuvo, tad lentos buvo surištos virvėmis. Lentos buvo trumpos, A. Žilinsko kojos iš karsto kyšojo.

Iš tremties išleista 1956 m. Elena apsistojo pas seserį Jūrmaloje (Latvijoje). čia ir baigia savo vargingą gyvenimą.

(Iš TREMTINYS, nr. 17, 1994 m., rugpjūtis).

O TREMTINYS. Leidžia LPKT organizacija. Vyr. red. Vanda Poderytė. Tiražas 6.000
Galima užsisakyti adresu Laisves Aleja, 39, KAUNAS 3000 LIETUVA 5 psl.

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TORONTO
APYLINKĖS RINKIMINĖ KOMISIJA PRANEŠA:

1. Rinkiminę Komisija sudaro: pirmininkas - Vytautas Skrinskas, tel: (416) 249-4591, sekretorė - Elena Senkuvienė, tel: (416) 760-8838, nariai: Danutė Keršienė, Vytautas Sendžikas, tel: (416) 233-4188, Feliksas Mockus, tel: (416) 489-7735.

2. Rinkimų tvarka: Kandidatų pristatymas į Apylinkės Tarybą iki š.m. RUGSĖJO 18 d. - "Vilnius Manor", 1700 Bloor St. W., Toronto, Ont., M6P 4C3, adresuojant Rinkimų Komisijai.

3. Rinkimų data atkeliamą į š.m. spalio mėn. 16 d.

4. Toronto Apylinkės Tarybą renkami 25 nariai. Kandidatas turi būti Bendruomenės narys, ne jaunesnis 18 metų, susimokėjęs nario mokestį. Kandidatus gali siūlyti kiekvienas Bendruomenės narys.

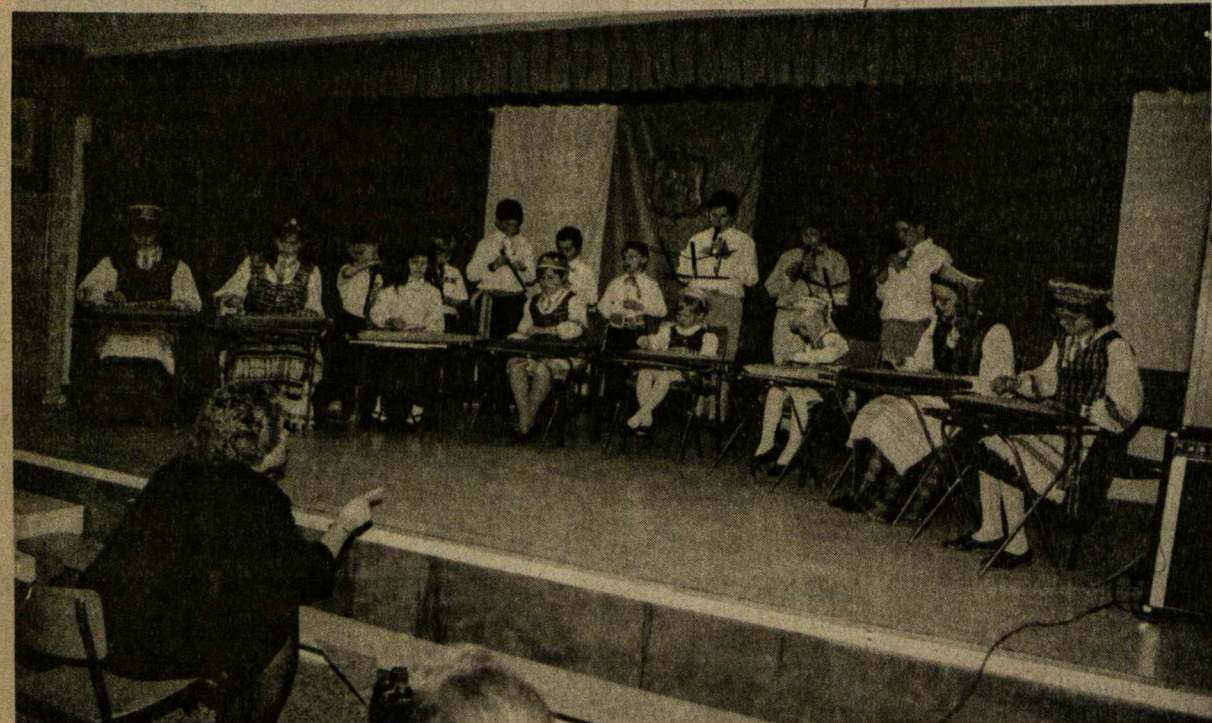
5. Prašome kiekvienos Toronto organizacijos pristatyti bent po 2 kandidatus.

6. Tarybą siūlyti kandidatų pareiškimus galima gauti pas kiekvieną rinkiminę komisijos narį arba rinkiminėje būstinėje.

7. Jei norime, kad bendruomenė gerai veiktų, privalone ją remti ir siūlyti kandidatus, pajėgius tą darbą dirbti.

Rinkiminė Komisija

london, ont.

Buv. montrealietės Rasos Lukoševičiūtės - Kurienės suorganizuotas ir vadovaujamas BALTIJOS ansamblio tautinių instrumentų orkestras.

Nuotr. D.E.

TRISDEŠIMTMETIS
LIETUVIŲ PARAPIJAI
1994 m. rugsėjo mėn.
11 d. Londono, Ont., lietuvių
Šiluvos Marijos Parapija

švenčia savo gyvavimo
30 metų sukaktį. Ji įsteigta
1964 m. vasario 16 d.,
bet praktiškai sumetimais
sukaktys nukeliamas į ge-

PARAMA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	IMA:
5.00% už 90 dienų term. indėlius	už asmenines
5.50% už 6 mėnesių term. indėlius	paskolas nuo 7.75%
5.75% už 1 m. term. indėlius	už nekilnojamo turto
5.75% už 2 m. term. indėlius	paskolas (mortgages):
6.25% už 3 m. term. indėlius	su nekeičiamu
6.50% už 4 m. term. indėlius	nuošimčiu
6.50% už 5 m. term. indėlius	1 metų 8.00%
6.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.	2 metų 8.75%
6.75% už 1 m. GIC invest. pažym.	3 metų 9.00%
7.50% už 2 m. GIC invest. pažym.	(fixed rate)
7.75% už 3 m. GIC invest. pažym.	su keičiamu nuošimčiu
8.00% už 4 m. GIC invest. pažym.	1, 2 ar 3 metų 6.60%
8.25% už 5 m. GIC invest. pažym.	(variable rate)
3.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	Asmeninės paskolas
6.75% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	duodame iki \$65,000 ir
7.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	mortgicūs iki 75% įkainoto
7.75% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	turto. Kitos paskolos: (Line
8.00% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	of Credit) ir antrieji mortgiciai.
8.25% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
3.75% už OHOSP (variable rate)	
3.25% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)	
3.75% kasd. pal. čekių	
sąsk. virš 10,000	
2.50% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

Nuošičiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 100 milijonų dolerių

Kredito kortelė

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydįje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antrd. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai -

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

1573 Bloor St. West, TORONTO,
Ont. M6P 1A6, Canada

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTAS šaukia visuotinį metinį narių susirinkimą 1994 m. RUGSĖJO mėn. 10 d., Aldonos Veselkienės namuose, 216 Brock Street, GANANOQUE, Ontario, Canada, K7G 1K4, tel: 613-382-8448.

Darbotvarkėje: 11 val.-dail. Antano TAMOŠAIČIO paskaita: "Kilimų technika ir menas". 12 val.- L.T.I. Tarybos posėdis. 1 val. - L.T.I. visuotinis metinis narių susirinkimas.

Sekmadienį, RUGSĖJO mėn. 11 d., planuojamas seminaras "Kilimams piešinių kūryba", pravedamas dail. Antano Tamošaičio. Prašome norinčius tame seminare dalyvauti apie tai iš anksto pranešti Aldonai Veselkienei. L.T.I. Valdyba

resnio oro rugsėjo mėnesį.

Vysk. Paulius A. Baltakis OFM, pamaldų metu suteiks Sutvirtinimo sakramentą apylinkių jaunimui. Pamaldų pradžia 3 val. p.p.,

o vaišės 5 val. v. Parapijos salėje.

Šiuo renginiu labai domimasi, o vietų skaičius yra labai ribotas. Todėl patariama bilietus į vaišes įsigyti galimai anksčiau. Prie įėjimo bilietų nebus, ir į vaišes be jų niekas nebus įleistas. Bilietų kaina \$20,- vienam asmeniui. Norintieji gauti daugiau informacijos prašomi skambinti kieb. kun. K. Kaknevičiui (519) 455-3129 arba tarybos pirm. A. Petrašiūnui (519) 451-6493.

Bus trumpa programa, pajavirinta Lituanistinės Mokyklos mokinių įdomy pasirodymu. Dalyvaus kunigai ir iš kitų parapijų. Tikimasi, kad atvyks ir didelis lietuvių tautos draugas - Londono vyskupas John M. Sherlock, D.D.

D.E.

SKAUTŲ DAINA PRIE LAUŽO

Nusileido saulužėlė susimąčiusi, rimta,

Mūsų jaunos širdužėlės džiaugiasi visa gamta -

Rai, rai, rai, rita rai, rai, rai, rita rai, rai.

Opa- pa, tra lia-lia- lia lia.

Dega laužas, aiškiai šviečia, kyla kibirkštys aukštai,

Džiūgauti visus mus kviečia, mes dainuojame linksmai:

Rai, rai, rai, ...

Štai lakšutė prisidėjo, aidas skleidžiasi plačiai,

Sutartinių klausos gėlės, klausos pievos ir miškai...

Rai, rai, rai....

PRISIKĖLIMO

PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 5.00%	Asmenines paskolas
180-364 d. term. ind. 5.50%	nuo 8.50%
1 metų term. indėlius 5.75%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 5.75%	nuo 8.50%
3 metų term. indėlius 6.25%	Nekiln. turto paskolas:
4 metų term. indėlius 6.50%	Su nekeičiamu nuošimčiu
5 metų term. indėlius 6.50%	1 metų 8.00%
1 metų GIC-mėn. palūk. 6.50%	2 metų 8.50%
1 metų GIC-met. palūk. 7.50%	3 metų 8.75%
3 metų GIC-met. palūk. 8.00%	Su keičiamu nuošimčiu
4 metų GIC-met. palūk. 8.25%	1, 2 ir 3 metų 7.00%
5 metų GIC-met. palūk. 8.50%	
RRSP, RRIF ir OHOSP 3.50%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 6.75%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 7.50%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 8.00%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 8.25%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 8.50%	
Taupomąją sąskaitą 3.25%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 3.75%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 1.75%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicūs iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir keliučių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (valias sąskaitas).

AKTYVAI per 56 milijonus dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

30-oje SKAUTŲ "BALTIJOS"
STOVYKLOJE

Jubiliejinėje BALTIJOS skautų stovykloje šiemet dalyvavo 34 stovyklautojai ir vadovai.

Iš TORONTO buvo atvykęs Algis Senkus su 4-riais vyresnio amžiaus skautais-skautėmis, o per antrąjį savaitgalį aplankė stovyklą Seserijos vyriausia skautininkė Birutė Banaitienė.

Nepamiršo stovyklos, ir kaip kasmet, atvyko iš tolimosios Sarnia, Ont., su keturiais vaikais ir prisidėjo prie darbų. Almos ir Petro Drešerių šeima. Maika Drešerytė vadovavo mažiausiems stovyklautojams bei prisidėjo prie laužų pravedimo. Iš OTTAWOS atvyko jauna vadovė Jurgita Ruškytė ir kartu su montrealiete Isabelle Bulotaite nuoširdžiai darbavosi.

Kun. Kazimieras Ambrasas atliko stovykloje kapeliono pareigas, o Lilija Bulotienė nuoširdžiai rūpinosi visų geru pavalgydinimu.

Talkininkavo ir pravedė registraciją paskautininkė Daina Kerbelytė-Vasiliauskienė.

Stovyklavimo metu vyko iškyla į Mont Tremblant parką, kur praleista 2 naktys ir viena diena. Vilkiukai ir Paukštytės buvo išvykę į Gamtos Parką, kur turėjo progos susipažinti su įvairia augmenija. Juk skautas-gamtos draugas, tai turi ir gerai ją pažinti. Tuoj labiau, kad vis stipriau suprantamas ekologijos priežiūros reikalas ir problemos mūsų šiame civilizuotame pasaulyje...

Stabas susidėjo iš stovyklos viršininko - Gintaro Nagio, viršininko pavaduotojos ir skaučių bei Paukštyčių draugininkės Audros Žurkevičiūtės, Vilkiukų draugininkės Gilles (Giliaus) Bulotos, skautų draugininkės - Rimo Piečaičio ir Pauliaus Murausko. Įvairių užsiėmimų ir programų vadovu buvo ilgus metus skautavimui atidavęs ir intensyviai toliau dirbantis jų eilėse - Romas R. Otto.

Stovyklos ūkvedžiu buvo Petras Drešeris, kuriam talkininkavo Vytautas Patašinskas.

Išlaikyti stovyklą per visą 30-metį nėra lengva. Per tą laiką daugelis skautų-skaučių, jų tėvų ir rėmėjų labai ja rūpinosi, talkininkavo įvairiuose darbuose ir džiaugiasi, kad jau kita karta jaunimo atsirado, kurių gyvenimą praturtina skautybė. Linkėti reikia, ir toliau prisidėti prie šio gražaus auklėjamojo ir auklėjamosi darbo. Idealiai - dileriais - neapmokami, tačiau išliekanti praleistų valandų šiluma skatina jas ir toliau puoselėti. Geriausios sėkmės skautams, skautėms, tiems kurie ir toliau išvykę, nepamiršta šios įspūdingos stovyklavietės - BALTIJOS, o ypač linkėjimai ir padėka jų vadovams - vadovėms!

b.

/ Žiūr. 7 psl./

PASKAITYKIME VAIKAMS MŪSŲ LIAUDIES PASAKŲ !!!
TEN RASITE DAUG JUMORO IR ĮSMINTIES.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 1,100,000. dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis kapitalas neliečiamas. Tik palūkanos gali būti skiriamos lietuviškai veiklai.

Sudarydami testamentus, prisiminkime Kanados lietuvių fondą (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tepkime šio fondo narius - aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Aukos siųsti: Lithuanian-Canadian Foundation,
1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6

Žinokime kad:

FONDO TIKSLAS - LIETUVYBĖS ISLAIKYMAS

ALTERNATYVINĖ GYDYMO KLINIKA
Bloor West Village

Gydomi ūmūs ir lėtiniai susirgimai. Pacientai priimami iš anksto susitarus tel: (416)-760-9445. Galima iškviesti į namus.

Darbo valandos: 9:30 r. - 8:00 val. v.

Gydytoja - naturopatė DANUTĖ TURČINSKIENĖ,
256 A Durie St., Toronto, Ont. M6S 3G3

DRESHER INSURANCE
BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.

Profesionaliam nekilnojamo turto įvertinimui
prasome skambinti tel: 233-4446

Narys "Better Business" bluro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376

Lilija Pacevičienė - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

montreal

Visiems darbštiesiems Kanados, ypač Montrealio lietuviams, prieš 30 metų liūgnyuose, pelkėse ir neižengiamuose raistuose apie Sylvère ežerą susirentusiems savo dailias sodybas:

SYLVÈRE EŽERO SAKMĖ

Neliesk, neliesk to baltojo
 Legendos rūbo, -
 Nuo tavo rankų
 Jis sudriks, pajuos...
 Nejudink stiklinio liepto -
 Spindinčio paviršiaus, -
 Kuriuo į nežinomas
 Šalis gali laisvai patekt...
 Tu juk gerai žinai:
 Kaip nūn sunku
 Surasti nukamuotai sielai
 Užuovėją nuo griūvančių pagairės vėjų...
 Tss! Tegul bent šioj
 Nepermatomoje Karalystėj
 Gyvena elfai, laumės,
 Fėjos su nykštukais
 Ir tavoji vaikiška svaja...
 Tegul nuo samanotųjų
 Pakrantės akmeninių šlaitų
 Ramiai sau varva
 Tavo motinos ir tėvo
 Ašara neišverkta...
 Tegu dar snaudžia
 Vaikiško nerūpestingumo skreite
 Išdykusi krykštuolė,-
 Šelmiškai pakrykštaut
 Mokanti kvatotis
 Ir tave pabarti rūšiai voverė...

Tad nesudrumsk pilies tylos:
 Tegul ten zvimbiantys mažyliai -
 Tik pasakų šalies pasiuntiniai - kolibriai
 Atsargiai nektarą geria
 Iš žiedų taurės...

Matai! Kaip ten aukštai, -
 Ant skardžio kukšteros
 Dar apsiblausęs snaudžia
 Lyg iš istorijos atklydęs
 Kanados žemėn
 Gedimino stulpas...
 Tenai parimęs - pajudęs nuo audrų,
 Lietaus ir vėjo -
 Rūpestingos rankos jau seniai nematęs
 Lietuvio pastatytas kryžius
 Kenčia už mane
 Už rūpesčių sugeltą mano tautą
 Ir... pasaulį visą.
 Palūkėki mažumėlė! Dar nebėki!
 Juk dabar dar raudonviršiai
 Savo kuodą iš samanotos
 Vėjos patyliukais kelia...

Žiūrėk! Matai tą langą?!
 Nesulaukusi iš Floridos vaikų, anūkų,
 Lig išnaktų rymojuši slapčia,
 Pražiūrėtomis akim į toli...
 Dar tebesišvalgo motina sena...

Tad dar lukterėk!
 Neskubėk! Dar negriauk
 To žėrinčiais kerais išmarginto -
 Nakties mišle užantspauduoto namo,
 Iš kurio per dažnai, labai dažnai
 Sugrižtame į ašarom, vargu,
 Tikrais ir prasimanytais rūpesčiais
 Apibarstytą buitį... Juk reikia
 Žmogui savo rankom uždirbtos duonos,
 Tylos, pasakos. O labiausiai -
 Dievo! Ak, kaip reikia!!!

Dėkingas visiems, ypač Kudžmų pirkliai:
 Kun. K.J. Ambrasas

Ketvirtadienis, 1994.08.11 d. Sylvère ež.

Lilija Bulotienė su savo šeimos skautais: vadovu Gilles ir vaikaičiais.

Viešnia iš Bostono Birutė Banaitienė, Lietuvių užsienio Seserijos vyr. skautininkė, Kun. K. Ambrasas, Montrealio tuntininkas skautininkas Gintaras Nagys ir Banaitis. Visos nuotr: R.R.Otto

"BALTIJOS" STOVYKLOS TRISDEŠIMTMEČIUI:

NAKTĮ VIRŠUM EŽERO

Netiesa, kad ežeras
 Turi dugną.
 Tai kodėl nukritusi
 Žvaigždė neskęsta?
 Negali būti,
 Kad vanduo šlapias!
 Antai kalnagūbriai
 Išibridę lig pakausio,
 Niekaip nesuslampa?!
 Vis stūkso amžiais,
 Tarsi milžinai susalę...
 Netiesa, kad rugpjūčio
 Naktys šurprios!
 Čia toksai padangės žydris!
 Toks neapsakomas
 Nakties giedrumas!
 O, Viešpatie, koksai ,
 Koksai Tu geras,
 Kad užbūrei pasakom šį kraštą
 Ir ežero paviršium
 Stebuklą, ir mano
 Sieloje sukūrei!!
 Kad padarei
 Tokį nuostabų skliautą
 Ir savo kibirkštim
 Palietei kiekvieno žmogaus -
 Tikrai kiekvieno žvilgsnį...
 O, dangau, koks Tu neapsakomas!?
 Jei čionai, mūs žemėj
 Tu išbarstei stebuklų saujas...
 Tai koks turi būti
 Tenai, kur mums
 Gyviesiems, dar nevalia
 Net žvilgtterėt!!
 Ne, netiesa,
 Kad žvaigždės
 Vasaros gale - rugpjūtį-
 Vis krinta...
 Jos ilsėtis eina, -
 Kaip ir mes pavargę darom...
 Ne, išties žmonės nemiršta,
 Jie tik vėlei grįžta
 Į Tavo glėbį, Viešpatie...

Dėkingas visiems prie Lac Sylvere ir St. Donat
 sutiktiesiems - Kun. K.J. Ambrasas

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA
 GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI!

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F.Wilson & Sons Inc.

123Maple Blvd, 5784 Verdun Ave

Chateauguy, Que., Verdun, Que.

Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

Modernios Koplyčios

Hamilton & District
Senior Citizens'
HOME
RAMBYNAS INC.
#206-1880 Main St.
West. Hamilton, Ont.
L8S 4P8

IŠNUOMOJAMI
vieno miegamojo butai RAMBYNE, Hamiltono va-
karinėje dalyje. Kreiptis į ADMINISTRACIJĄ.
Tel: (905) 526-8281.

VIENTELIS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE,
ISIKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE

TALKA

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

"TALKA", LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, HAMILTON, Ontario L8M 1L6
TEL: 544-7125
AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	IMAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki...4.00%	asmenines paskolas ... 12.00%
santapas 2.50%	nekiln. turto pask. 1 m....9.25
kasd.pal.taupymo s-ta .. 2.00%	nekiln.turto pask. 2 m. ... 12.75%
90 dienų indėlius 5.50%	
1 m. term. indėlius 7.00%	
1 m. term.ind.mėn.pal. 6.50%	
3 m. term.indėlius 7.50%	
5 m. term. ind. 8.00%	
RRSP ir RRIIF (pensijos)...3.00%	
RRSP ir RRIIF 1 m. 7.00%	
RRSP ir RRIIF ind. 3 m. ... 7.50%	
RRSP ir RRIIF ind. 5 m. ... 8.00%	

Nemokamas čekių ir sąskaitų
apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės
drauda pagal santaupų
dydį iki \$2.000 ir
asmeninių paskolų
drauda iki \$25.000.

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais
— nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki
1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro,
šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

Maurice Electrique Ltee

Entrepreneur Electrical
Electricien Contractor

MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS
102A Allion
LASALLE, Que, H8P 2C5
TEL: 366-5484

GUY RICHARD

ROOFER — COUVREUR

7725 GEORGE STR., LASALLE, QUE. H8P 1C5

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogdengys
GUY RICHARD, kurį jau seniai aptarnauja lietuvius.
Darbas garantuotas, ir prieinamomis kainomis.

Tel: 364 1470 Fax: 364 1470

montreal

SMAGI TRADICINĖ ŠAULIŲ GEGUŽINĖ

Apie 50 dalyvių susitinko rugpjūčio 14 d. Stasio ir Genės Rimeikių vasarvietėn. Papuoštoje aikštėje, pakėlus Lietuvos vėliavą, LK MINDAUGO Šaulių Kuopos pirmininkas Augustas Mylė tarė žodį, pasveikindamas dalyvius, atvykusius į šią tradicinę gegužinę ir priminė LIEPOS 6-tąją dieną, kuri dabar yra Lietuvos valstybinė šventė ir Karaliaus Mindaugo karūnavimo diena.

Mišias atnašavo kun. J. Lipski's, talkininkaujantis AV P-jai Montrealyje, lietuvių kalba pasakė ir pamokslą.

Pietūs, vaisės, loterija, linksminant garsiausių muziką bei prisidedant akordeonistams Jonui Rimeikiui ir Antanui Račinskui, suteikė jaukią ir malonią nuotaiką, saulei šviečiant.

Vakarui artėjant, buvo nuleista vėliava ir atsiveikinus - išsiskirstyta, dal.

• "NL" Valdybos posėdis vyks rugpjūčio mėn. 26 d., penktadienį, 6 val.v. redakcijos patalpose.

• A.a. Onos Mylienės atminimui, M.B. Kasperavičius aukojo laikraščiai "Nepriklausoma Lietuva" \$100. DĖKOJAME. "NL"

• V.GUDAITIS iš Toronto, prisijungdamas \$30,- "NL" rėmėjo prenumeratą, rašo: "Ačiū už tokį įdomų laikraštį, bei viso geriausio!" Dėkojame. "NL"

• ISLANDIJOS Universitetas atsiuntė laišką "NL" Redakcijai, prašydamas kai kurių informacijų ir adresų Lietuvoje įmonių, su kuriomis norėtų palaikyti kontaktą. Laišką redakcija persiuntė Gen. Konsului Hariui Lapui. Malonu pažymėti, kad Lietuvos gen. konsulo įstaiga Toronte tuoju pat galėjo suteikti reikiamas žinias minimam Universitetui, o "NL" Redakcija su malonumu patarnavo pirmosios mūsų atgauta Nepriklausomybę pripažinusios valstybės Universitetui.

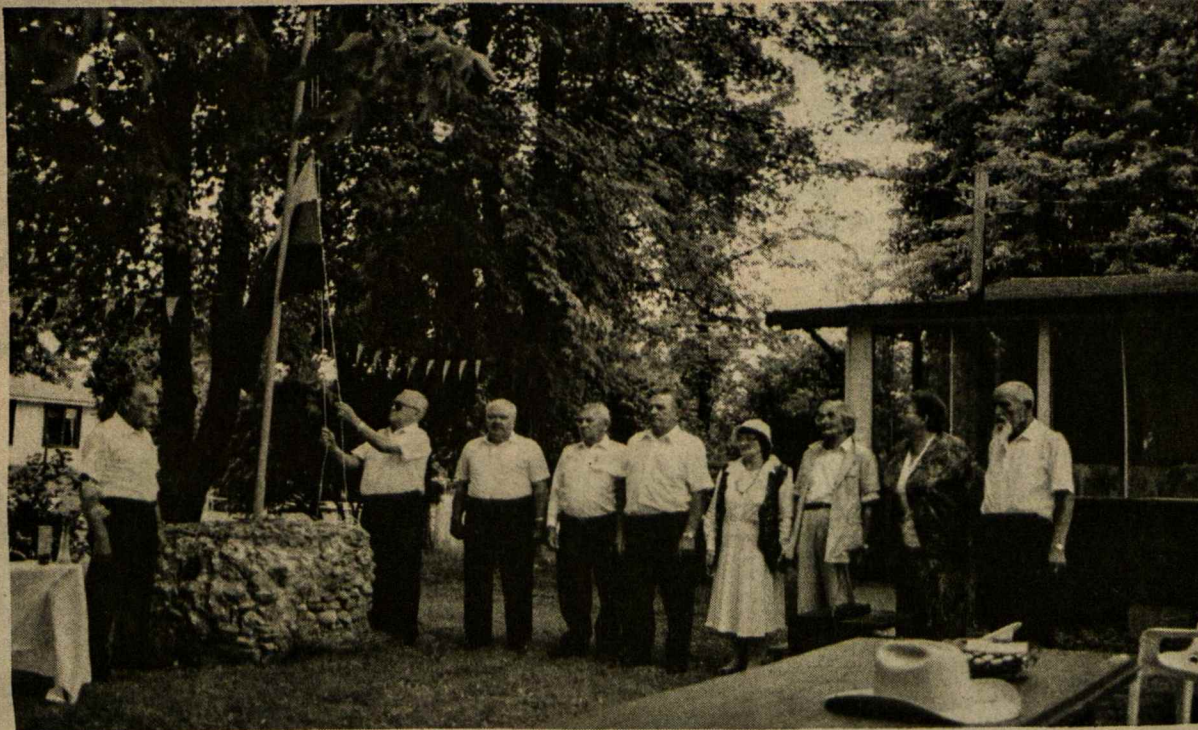
• PRIMENAMA, kad Montreale LIETUVIŠKAS RADIJO PUSVALANDIS girdimas kiekvieno antradienio vakarą, 11 val.30 min. per CFMB stotį, 1410 AM bangos ilgyje.

Transliuojami įdomūs advokato Povilo Žumbakio komentarai iš Čikagos apie dabartinius įvykius Lietuvoje.

Taip pat yra perduodami naujausi muzikos įrašai iš Lietuvos. Kviečiame pasiklausyti.

Programos vedėjas - Liudas Stankevičius.

• RUGPJŪČIO mėn. 28 d. ŽVEJOTOJŲ-MEDŽIOTOJŲ KLUBAS "NIDA" maloniai kviečia narius ir svečius į GEGUŽINĘ

Gegužinę atidarant pakeliama Lietuvos vėliava. Iš kairės: L.K.Mindaugo š.k. pirm. A.Mylė, J. Šiaučius, P. Razanas, A. Žiukas, A. Račkauskas, E. Kirstukienė, J. Pukteris, G. ir St. Rimeikiai.

Genės ir Stasio Rimeikių vasarvietėje, Celine St., Rigaud Bay, prie gražios Ottawos upės.

Visi bus pavaišinti rūkyta žuvimi, šviežiais kukurūzais. Šeiminių sode lyje 12 val. vyks sekmdieninės pamaldos.

• VAIKO TĖVIŠKĖS NAMAMS aukojo po \$20,- a.a. Rimo Urbono ir a.a. Vandos Lapinienės atminimui Genovaitė Kudžmienė.

APIE "VAIKO TĖVIŠKĖS NAMUS"

KLK Moterų Draugijos Montreale Skyrius, dosnių montrealiečių dėka, yra pasiuntęs į Lietuvą "Vaiko Tėviškės Namai" pagalbos fondui \$10,300. Yra gautas iš kun. Vytauto Kazlausko, kuris šiam fondui vadovauja, padėkos laiškas:

"Labai nuoširdžiai dėkoju Jums VTN vardu už Jūsų didelę auką Lietuvos našlaičiams...Kaip jau gal būt žinote, vasaros pabaigoje Marijampolės Socialiniame Centre bus užbaigti 8 šeimyniniai namai našlaičių šeimoms. Juose apsigyvens apie 70-80 našlaičių.

Besibaigiantys statybos darbai, vandentiekis, valymo ir elektrifikacijos įrengimai dabar pareikalauja ypatingai daug išlaidų. Dėl to esame ypatingai dėkingi Kanados lietuviams katalikams moterims už pagalbą. Tikrai Jūsų dėka galime tęsti statybos darbus. Esu tikras, kad bendromis jėgomis įstengsime Lietuvai sukurti naują humanišką ir krikščionišką našlaičių globos sistemą. Labai prašome ir ateityje neužmiršti VTN iniciatyvos.

Vieną iš pirmųjų namų Marijampolės Socialiniame Centre esame nutarę dėti kuoti Kanados Lietuvių Katalikių Moterų Draugijai, Jūs būsite šių namų garbės šeiminkės. Kviečiame atvykti į Lietuvą ir aplankyti VTN, kad galėtume Jums ir rankas įteikti šių namų raktus.

Su tikru dėkingumu ir geriausiais linkėjimais.

Dievas Jums tepadeda.

VTN vardu kun. Vytautas Kazlauskas".

Džiugu, kad mes, katalikės moterys, savo darbais ir montrealiečių aukomis galime prisidėti prie taip reikalingos Lietuvos našlaičių pagalbos. Aukos buvo surinktos dviejų metų laiko tarpyje, jos ir dabar yra repkamos: "VAIKO TĖVIŠKĖS NAMAI", sąskaita nr. 5048, Montreale Lietuvių Kredito Unija LITAS.

KLKM D-jos Montreale Sk. pirm. Genovaitė Kudžmienė

• MONTREALIO ŠEŠTADIENINĖ LITUANISTIKOS MOKYKLA pradės darbą rugšėjo mėn. 17 d., 9 val.r., Seselių Namuose.

Vaikus į Darželį priima nuo 3 m. amžiaus.

Šiais metais taip pat vyks ir toliau lietuvių kalbos kursai SUAUGUSIEMS. Dėsto- Arūnas Staškevičius.

Mokykloje dirbs Asta Staškevičienė, Inga Giedrikienė ir vedėja Joana Adamonytė.

Daugiau informacijų gausite ir užsiregistruoti galima tel:722-3545.

NUSIŠYPSOKIMĖ:

• Žydas bėga uždusęs į geležinkelio stotį, bet jis vėluoja, jo traukinys jau pajuda ir išvažiuoja iš stoties. Žydas murmteli: "visur anti-semitizmas".

• Laivas skęsta. Visi keleiviai verkia ir šaukia išsigandę. Vienas žydas šaukia garsiau už už visus. Kitas žydas prieina prie jo ir klausia: "Ko tu taip šauki? Ar tavo laivas?"

Salcia Landmann "Žydų sąmojis"

• Turistas klausia tarnautoją indėnų prekybos stotyje, koks bus oras. Šis nenori nieko pranasauti, bet indėnas, kuris atsitiktinai įeina į stotį, sako: "Bus daug lietaus". Ir tikrai lyja visą dieną.

Kitą dieną vis lyja, turistą sutinka tą patį indėną ir klausia apie orą. "Bus gražus oras". Ir tikrai, saulė šviečia.

Sekančią dieną turistą vėl klausia tą patį indėną, bet šis tik kraipo galvą: "Šiandien neklausiau radijo", sako pastarasis.

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ.

Mes su malonumu teiksime aukščiausios rūšies patarnaviną, todėl prašome ir toliau naudotis mūsų paslaugomis. Laukiame Jūsų telefono, jeigu norite, kad siuntiniai būtų paimiti iš Jūsų namų.

Siuntiniai priimami, kaip ir anksčiau, TREČIADIENIAIS, nuo 9 val.r. iki 7 val.v.

Kaina \$5.10 už kg. Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus. Nėra maksimumo svorio. Minimumas - 2 kg. arba \$10.

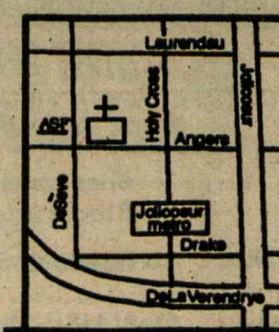
SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIŠ BET KADA - 7 DIENAS.

TEL: 937-9898

1450 rue DE SEVE,

MONTREAL H4E 2A7

Vytas Gruodis, Jr.

Maurice Kaplan

KAILIŲ SIUVĖJAS

- * Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- * Saugojimas vasaros laiku (storage)
- * Taisau ir remdelluoju
- * Siuvu ir parduodu

1449 rue St.Alexandre Suite 500 A Montreal, P.Q., H3A 2G6

Telefonai:

844-7307 ir 288-9646

PORTRAITS PASSEPORT - COMMERCIAL MARIAGE - WEDDINGS

5220 ch, QUEEN MARY Rd.

TONY LAURINAITIS

Montreal, P.Q. H3W 1X5

Tel: 481-6608

LITAS

MONTREALIŲ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE St. Montreal, Que. H4E 2A8
Tel: 766-5827; 766-5830

FAX: 514-766-1349.

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

AKTYVAS virš \$29,000,000;

REZERVAS virš \$2,000,000

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m. -	7.00%	Taupymo - special.	1.50%
Certifikatus 2 m. -	7.50%	Taupymo - su gyv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m. -	8.00%	Taupymo - kasdienines	1.50%
Term. indėlius:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	6.00%	RRIF-RRSP - 1 m.term.	7.00%
180 d. - 364 d.	6.00%	RRIF-RRSP - 2 m.term.	7.50%
120 d. - 179 d.	5.00%	RRIF-RRSP - 3 m.term.	8.00%
60 d. - 119 d.	5.00%	RRIF - RRSP - taup.	2.00%
30 d. - 59 d.	4.50%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto:		asmenines - nuo	8.00%
1 metų	8.75%		
2 metų	9.75%		
3 metų	10.00%		

Informacija apie naujausias palūkanas "Lito"

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

• LEONAS BALAIŠIS praneša, kad sekanti siunta į Lietuvą numatoma išsiųsti apie SPALIO mėn. 15 d., kuri tikrai bus gauta Lietuvoje prieš Kalėdų šventes.

Norintieji PERSIUŠTI

greitai ir garantuotai PINIGUS Į LIETUVĄ, gali tai atlikti per Leoną BALAIŠĮ, tel:366-8259.

Už patarnavimą imama 4% nuo sumos ir \$15(Can) už pristatymą į namus.

GINTARAS

PAGRINDINĖ RAŠTINĖ TORONTE, DABAR - SKYRIUS MONTREALYJE!

PATARNAVIMAI IR SIUNTINIAI Į LIETUVĄ:

* Reguliarus, greitas siuntinių pristatymas lėktuvu kas antrą savaitę, neriboto svorio ir sudėties siunta kainuoja \$6.- už kilogramą; priedo mokestis už pristatymą į namus.

* Siuntinių pristatymas laivu, kas antrą savaitę \$8.- už kubinę pėdą; priedo mokestis už pristatymą į namus;

* Greitas ir patikimas pinigų pervedimas į Lietuvą, pinigai perduodami asmeniškai gavėjui Kanados ar Amerikos doleriais. Komisas - 5%; priedo už pristatymą į namus.

* Maisto ir dovanų siunta Šešių rūšių siuntiniai pristatomi lėktuvu per 10 dienų.

Visi patarnavimai yra pilnai garantuoti ir apdrausti. Montreale raštinė: Maris KEMZANS, (arba Jacqueline), 1625 Duff Court #412, Lachine, P.Q. H8S 1E5; Tel: (514) 637-9495.

40 METŲ ATEITIES PERSPEKTYVOJE

TEBŪNA tai paskatinimas jaunimui eiti į savistovų darbą ar verslą. Kiek daug lietuvių yra baigusių įvairius mokslus, kaip mažai dirba savose įstaigose, įmonėse, prekyboje.

JAU dabar patyrėme, kad įgytas mokslo laipsnis ne visada užtikrina pastovų darbą.

JAUNIME, dirbkime savistoviai - tai pelninga. Pats kuri savo darbo planus, nepriklausai nuo kitų.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY Inc. yra savistovi draudimo įstaiga. Agentūra yra korporacija.

ČIA Jūs nesate tik kompiuterio įrašas - nes patarnavimą statome pirmoje vietoje. Mūsų klientai yra mūsų svarbiausi žmonės.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Tel.: 722-3545

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS

Savininkas - Mike OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que. H2A 2A5

Tel: 721-9496; res. 729-2446

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon
Dantų gydytojas-Chirurgas
8806 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LASALLE, Qué.
H8P 1N5; tel:364-4658

Dr. MICHEL HUYNH
Dantų Gydytojas-Chirurgas
(uv.dr. J. MALIŠKOS biuras)
1440 St.Catharine St., W.
Suite 701 Tel:866-9297
Montreal, P.Q. H3G 1S5

Advokatas ROMAS IŠGANAITIS
822 Ile de France, St.LAMBERT, Que, J4S 1T7,
tel: 465-1538
arba
8606 Central str., kamb.205, LASALLE, Que, H8P 1N5,
tel:364-4282

Notarė
RŪTA POCAUSKAS - RUDINSKAS
L.L.L. D.D.N.
1155 rue Metcalfe, Suite 1143,
SUN LIFE BUILDING
Montreal, Québec, H3B 2V6
Tel: 871-1430; Fax: 871-1784